

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
 Leidžiama kas Pėtynčia
 Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
 Savienyose Valstijose \$1.50
 Kitose Viešpatystėse \$2.00
„T E V Y N Ė“
 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
 Published Every Friday
 By the Lithuanian Alliance of America
 P. Jurgeliūtė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
 In the United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
„T E V Y N Ė“
 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 30

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y. Liepos (July) 27, 1923.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1879.

Vol. XIV

Įvairios Žinios

ANGLIJA ĮSIKIŠO Į RUHRO OKUPACIJĄ.

Ant galo ir Anglija neiškentus įsiikišo į Ruhr krašto okupaciją. Anglijos vyriausybė paruošė atsakymą į Vokietijos valdžios siūlomus planus išspręsti kontribucijų klausimą ir išsiuntinėjo visoms santarvės valstybėms delei užgrymo. Taipgi laiškų prie to dokumento ragina ir Jung. Valst. valdžią dalyvauti tarbose kontribucijų klausimo galutinio išsprendimo. Ligi liepos 24 d. dar nesužinota to atsakymo turinys.

Prancijos valdžia labai nepatenkinta tuomi Anglijos žygiu, nes, matomai, tame atsakyme neinama tuo keliu, kuriuo prancuzai nori eiti, kad galutinai sunaikintų Vokietiją. Taipgi Prancijos premieras Poincaré kreipėsi į visas santarvės valstybes patardamas nedaleisti Vokietijai atsigauti, nes esą tuomet susidaro pavojaus netik Prancijos sunaikinimui, bet ir kitų santarvės valstybių ateitis neuztikrinta.

Tuo tarpu ir patys vokiečiai ir Vokietijai palankūs svetimi šaltiniai tikrina, kad šiuo tarpu Vokietijai negalinti nieko mokėti. Taipgi sulig Vokietijos tikrinimo ligi šiol ji yra išmokėjus santarvės kontribucijų pinigais, vertingais popierais, prekėmis ir kita medžiaga apie \$5,188,000,000. Vienok santarvė pripažįsta, kad Vokietija ligi šiol išmokėjus kontribucijų tik apie 2 bilionu dol.

GALUTINAI SUSITARĖ SU TURKAIS.

Vėliausios žinios tikrina, kad Artimųjų Rytų konferencijoje, Lozannoje, prieita prie galutinio susitarimo. Tačiau sutarties pasirašymą dar kol kas trukdo turkų nesutarimas su Jung. Valst. Mat Jung. Valst. pareiškė, kad jos Artimųjų Rytų sutarties nepripažins, kol ji reikalai Turkijoje nebus tinkamai apsaugoti. Dabar eina tarybos tarpe Turkijos delegacijos ir Jung. Valst. atstovų.

NERAMUMAI LENKIJOJE.

Jau net pačios Varšavos žinios tikrina, kad Lenkijoje apsiereiskia dideli neramumai ir streikų banga palietusi visą Lenkiją. Padėtis esanti rimčiausia Lodzijoje, kur streikuoja 70,000 audėjų. Valdžios žinios tikrina, kad tas visas neramumas kyla delei komunistų agitacijos ir daugelyje vietų policija susikirtusi su streikuojančiais darbininkais, kuomet jie rengdavo revoliucinio judėjimo demonstracijas prieš valdžią. Vadinausi, Lenkija artinasi prie to momento, kuris anksčiau ar

vėliau turės nusibankrutijusę Lenkiją pakratyti ir gal galutinai ją suardys.

UŽMUŠTAS GARSUSIS MEKSIKOS BANDITŲ VADAS.

Liepos 20 d. burys ginkluotų vyrų užpuolė kitą syk garsųjį Meksikos banditų vadą gen. Francisco Villa ir bešaudydami užmušė vietoje. Taipgi kartu žuvo jo sekretorius Miguel Trillo ir du sargai. Valdžios kariuomenė tris užpuolikų jau sugavo. Pastaruoju laiku Villa jau gyveno ramiai savo viloje ir nekovojo prieš valdžią neigi užsiiminėjo kitokiais plėšimais. Jis dabar jau buvo ramus ir gerbiamas Meksikos pilietis.

ATSISAKO PRIPAŽINTI RUSIJOS VALDŽIĄ.

Valstybės Sekretorius Hughes, atsakydamas p. Gompersui, kuris klausė valdžios nuomonės linkui dabartinės Rusijos valdžios, pareiškia, kad Jung. Valst. valdžia negalinti pripažinti Rusijos valdžios, kol pasitaroji dedanti pastangų sugriauti demokratines valdžias kitose šalyse ir nesantį pastatyta didžiūmos valia Rusijos žmonių. Apart to, Rusijos valdžia esanti „tirioniška“ ir nepripažįstanti jokios laisvės kitų įsitikinimų žmonėms ir už mažiausį pasipriešinimą beveik be teismo žudanti opozicijos žmones.

IŠGĄSDINO SENUOSIUS POLITIKIERIUS.

Išrinkus Minnesota valstijos senatorium Farme-rių-Darbo partijos kandidata Magnus Johnson, kuris laimėjo su didele balsų didžiūma priešais konservatyvų respublikoną ir kitų partijų kandidatus, senieji politikieriai labai tuomi susirupino ir mato tame pasargą administracijai sekamose rinkimuose, kad jos darbai visuomenė nepatenkinti ir už senias partijas nemananti balsuoti. Taipgi nekurie karštesni konservatyvai tame mato net revoliucijinių jėgų didėjimą, iš ko esą susidaro didelio pavojaus šiai šaliai.

ATNAUJINTA DERYBOS.

Liepos 23 d. vėla susirinko Atlantic City, N. J., kietųjų angliakasyklų kompanijų ir Suvienytų Angliakasyklų Unijos atstovai toliau tęsti derybas ateities sutarčiai sudaryti. Apie pripažinimą unijos ir pakeliamą angliakasyklų algų, kompanijų atstovai dar nėra nieko aiškiai išsitarę ir todėl negalima pasakyti kokis bus jų atsinešimas tais reikalavimais.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Sulig Komercijos Departamento statistikų 1921 m., kuomet buvo bedarbės ir biznio apmirimas, tai darbininkų dirbo beveik tokis pat skaičius kaip ir 1914 m., tačiau jų algos išnešė \$10,763,442,000, priešais \$5,342,157,000 1914 m. algas.
 — Anglijoje kas metai sudedama apie \$552,340,000 laizyboms arklų lenktynėse.
 — Tautų Sąjungos bosai numazina mokeskis į sąjungos Vidurinės Amerikos respublikoms, kad jas palaikyti sąjungoje pilnais nariais, kurios ligi šiol dar nėra

įmokėję nieko į šią „galin-gą“ įstaigą.
 — Pereitą savaitę laivas „George Washington“ atvežė 13 tonų Vokietijos mar-kių, kad sudarius 7 mil. dol. sumą vienai New Yorko bankų.
 — Breslau mieste liepos 22 d. įvyko sukilimai delei maisto stokos. Apie 60 maisto ir drabužių krautuvių išplėsta pačiame mieste vidury. Besišaudant tarpe policijos ir sukilėlių apie 15 ypatų užmušta, viršaus 100 sužeista ir 1,200 suareš-tuotų. Taipgi pranešama, kad ir kituose Vokietijos miestuose įvyko visa eilė pa-našių sukilimų.

LIETUVOS ŽINIOS

KLAIPĖDA PIKTINASI MUSŲ TVARKA.

Klaipėda, liepos 5 d. (mu-sų korespondento). — Atga-benūs Klaipėdon „Kauno tvarką“ ir prisintus jau išmokusių „savistoviai“ valdyti valdininkėlių, dauguma Klaipėdos krašto gyven-tojų, ypač Klaipėdos miesto vokiečiai, piktinasi tokia musų tvarka. Ir reikia pa-sakyti, kad net tie žmonės dabar nustatyti prieš Lietu-vą, kurie seniaus žiurėjo pa-linkiai į susijungimą Klai-pėdos krašto su Lietuva.

Vokiečiams ir net lietu-viams, prie vokiečių tvarkos pripratusiems, plaukai ant galvos šiaušiasi, kuomet jie mato žmonių didžiū-sias eiles stovint paprasčiausioj valdiškoj įstaigoj, ko prie vokiečių tvarkos nie-kuomet nebuvo. Mat, musų tvarka ir valdininkai nyli tokią sistemą, kur kuodau-giausiai bereikalingų popier-galių ir visokių net kvaili-asių formalumų reikalini-ga. Pagaliau, musų valdi-ninkų nerangumas, apsilėi-dimas ir nepaisymas savo pareigų dar labiau apsunki-na žmones kasdieninių rei-kaų atlikimui, kas ir veda vietos gyventojus iš kantry-bės. Apart to, musų tvarkos formalumai taip apsunkino įvežimą ir išvežimą pre-kių iš uosto, kad laivai su prekėmis jau pradeda veng-ti Klaipėdos uosto. Delei šito, uosto darbininkų be-darbių skaitlius jau pasiekė apie tukstantį. Jei Lietu-vos vyriausybė greitu laiku neapsižiurės ir neuždraus Klaipėdos krašte naudoti „Kauno tvarkos“, tai arti-moje ateityje galima susi-laukti, kad kiekvienas šio krašto gyventojas pradės šaukti, kad nenori vienytis su Lietuva.

KLERIKALAI PATAIKAUJA DVARININKAMS.

Kaunas, liepos 7 d. (mu-sų korespondento). — Be-svarstant Lietuvos Seime socialdemokratų pasiulytą žemės reformos įstatymo pakeitimo projekto svarsty-

tinumą, klerikalinio bloko visų frakcijų oficialiai kal-bėtojai pareiškė, kad tas projektas nėra svarstyti- nas del to, kad juomi norima perdaug apkarpyti dvarinin- kų teisės, norima kleboni- joms palikti tik po 3 hekta- rų žemės ir siuloma perda- raud didelę parama nauja- kuriams. Klerikalinio blo- ko referentas Josiukas net- pareiškė, kad dvarinin- kams paliekama permažai žemės, paliekant po 80 ha. Be to, esą reikėtų dvarinin- kams apmokėti pilna rinkos kaina už nusavinamą žemę. Taipgi, esą, ir kunigai turi gauti žemės po tiek, kiek gauna kiekvienas bežemis, nes kunigai esą lygus pilie- čiai su kitais.

Reiškia dar vienas kleri- kalinio bloko pasistumėji- mas linkui Lietuvos lenku- dvarininkų logerio. Taigi susidėjimas musų klerikalų rinkimų metu su dvarinin- kais, koketavimas su poni- ška Lenkija, fašizmas ir da- bar puolimas ant žemės re- formos įstatymo, sakyte sa- ko, kad Lietuvą klerikalai tempia naujon lenkų dvari- ninkų vergijon.

KOALICINIS LIETUVOS MINISTERIŲ KABINETAS.

Pasklidus žinioms, kad valst. liaudininkai balsavo kartu su klerikalinėm parti- jom naujai sudarytam Lie- tuvos Ministerių Kabinetai pasitikėjimą, mums buvo tiesiog nesuprantama ko- kiais motyvais valst. liaud- vadovavosi šitai darydami. Dabar-gi sužinome iš „Liet. Žinių“, kad valst. liaud. susi- tarę su klerikalais ir suda- rė kealicinį kabinetą. Kad- dangi „Liet. Žiniose“ mini- ma apie tą susitarimą ir ko- aliciją labai neaiškiai, to- del negalima pasakyti kokio mis sąlygomis tas susitari- mas įvyko, ypač kad Minis- terių Kabinete nesimato nė vieno aiškaus ir mums ži- nomo v. l. partijos žmogaus. Lauksime aiškesnių žinių.

PERSEKIOJA BAL- TŲ GUDŽIUS.

Gegužės mėn. Balstogėje įvyko 45 baltgudžiams teis- mas už 1922 m. ginkluotą sąmokslą tikslu nusikratyti lenkų geležinius rėžius, kuriais apkaustyta baltgu- džių tauta, kaip ir musų broliai Vilniaus krašte. Teismas nusprendė pas- merkti sunkiųjų darbų ka- lėjimau veik visus, mažą išteisino. Jųjų tarpe buvo ir baltgudžių atstovai Len- kijos seime Jakoviukas ir Baranas; pirmasai regis išteisintas, pastarasai nu- teistas 6 metų sunkiu kalė- jimu. Ryšy su šia byla prasidėjo nežmoniškas balt- gudžių persekiojimas Gar- dinioj ir kituos Baltgudi- jos kraštuos, tartum, len- kai, nori įbauginti liaudį, kad daugiau nedrįstų taip net ir manyti, kad prieš „savo poną“ pakėlus gink- lą. Mokyklos ir organizaci- jos tapo uždarytos, inteli- gentai išgautyti ir susodin- ti kalėjimuosna. Laikraš- čių leidimas irgi didžiausiai persekiojimas; pasirodo koks baltgudžių kalba laik- raštėlis tuoj konfiskuojas, kaip tai padaryta su Vil- nių leidžiamu laikr. „Nas- Sciag“ dabartiniu metu.

— Bet visgi, nors lenkai ne- žmoniškų priemonių grieb- sis, bet tautinio baltgudžių judėjimo nė kiek neužslo- pins, dar tuo labiau musų viengėčiai imasi darbo, tik reikalinga tą judėjimą pala- iki kaimyninėms tautoms, kurioms lenkai yra priešai, o tai lenkams būtų striuka- jei jų „kresai“ imtų kiek gyviau „krutėti“.

J. K.—as.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Klaipėdos uosto valdymas. Krašto Direktorija nuta- rė nuo birželio 23 d. pavesti Klaipėdos uosto valdymą ir išlaikymą Lietuvos Vyriausybės Įgalotinio žiniai, pa- brieždama, kad galutinas uosto klausimo išrišimas ir atsiskaitymas šiuo reikalu priklausys nuo derybų tarp Klaipėdos Krašto ir Lietu- vos Vyriausybų.

Begaliniai mokesniai.

Sulig naujų įstatymų, vi- sos Vilniaus prekybos ir pramonės įmonės turi išsi- imti naujus patentus. Be patento kainos reikia dar sumokėti 50 nuosimėjų mies- to, dabar mokytojuoja Lie- kėtas sumas už patentus me- tų pradžioj, dabar turėsią primokėti I kategorijos įmo- nės 7,340.000 l. mk., II kat. 1,825.000 l. mk., III kat. — 360.000 l. mk.

Patys pripažino.

Vilniaus miesto magist- ras pats pripažino miesto katastrofingą padėtį. Apie tai pranešta vietos aukštes- nei valdžiai. Manoma, kad miestas artimiausiu laiku gaus iš vyriausybės apie vieną milijardą l. mk. pasko- las. Miestas tiek daug turė- damas skolų, tais pinigais galėsia išmokėti tik tarnau-

Iš Trakų Apskrities Gyvenimo

Nesenai teko buti kaikiuose Trakų-Kaišėdorių apskrities vie- tose, tai nors dalelę tų įspu- džių, tų žinių, ką dar ir šiandien pinasi mintyje, noriu čia papa- sakoti. Pirmiausiai pradėsiu nuo viršunės, t. y. nuo apskri- ties centro, kuris yra Kaišėdo- rių miestelyje. Prie progos pridursiu, kad Trakų apskritis savo tikrąją būstinę yra prara- dusi; ją pagrobė grobuonys len- kai, taigi, ir tenka pasitenkinti neperdidžiausiu Kaišėdorių mies- teliu. Iš dalies nėra taip peik- tina vieta, nes kartu yra geļ- kelio Kaunas-Vilnius stotimi, o dabar kaip centras, tai iš čia gana planingai galima išvystyti pats vidujinis tvarkymasis ir net prekyba bei pramonė, tik reikia tam trisuo. Iš čia eina plentas į Žiežmarių, į Kruonis, paskui traktas į Žaslius, Vievi, Aukštadvarį, Sumeliškį ir k., vis tai apskrities žymios vietos — valsciai. Kaišėdaryje orga- nizacinis judėjimas pasakysiu kad apmiręs, nes nors ir yra keli valdininkai inteligentai, bet kažin kodėl nepadedą žmonėms iš tamsybės purvo išlipti, kurių dažniausiai pasigodžiama degti- nės stikliuku. Gal iš dalies ir negalima taip barti inteligentų, nes ir jiems yra sunkus gyve- nimas ir taupytinas laikas duo- nos kšnui uždirbti, bet visgi, nors kiek tam musų sėrmėgiui — artojęliui padėti reikia. Tai sybė, čia karo stovis neleidžia, kaip paprontės apskričiai, pla- čiai organizacinį darbą vesti, nors tai ir nesąmoningas toksai budas, bet galima nors švieti- mo srity bei tautinio susiprati- mo, pilnai darbas varyti. „De- šinysis sparnas“ su bažnyčios pagalba ir čia, kaip ir kitur Lietuvoje, be jokių varžymų sa- vo „šventabylvą“ darbą varo ir prie to mulkina žmones gąsdin- damas visokiais „baubais“, ku- rie esą valstiečiai liaudininkai ir kiti. Žmonės skundžiasi, kad Seimo rinkimų metu čia su „bedieviškoms“ proklamacijoms buvusi tikra bėda, nors jose ir nieko ant Dievo nekalbama, tik, girdi, biskučiuką ant krikščio- nių „makratų“ teisybės pasaky- ta; jųjų platintojams vietas čia maža buvė, — varydavo lauk iš apskrities. Pasitenkin- ta vienu kitu valstiečių atsiau- kimu, o iš bažnyčios šventos, galima buvo vežti vežimais, nes niekas nedrįso prieš kleboną, ką nors išsitariti. Patsai apskri- ties viršininkas Stosiuonas irgi uolus „krikščionis makratas“, tai vargu bau matė, kada zak- ristijonai gabendavo pundaits at- sišaukimų, nes buvo jam darbo neleisti bei patarti komendan- tui, kad kairieji neišlystų su savo „popieriais“ kur nors iš užkampio (viešai negalima). Taigi, dabar piliečiams plaukai šiaušiasi jei tenka susidurti su pažangesniu žmogumi, arba kaip sakoma „pirmeiviu“, nes kartais čia ir kratų padaro, kaip tai — pas mokytoją Pa- žerską Kruonio valsčiuje. Žo- džiu, gauni įspudį, kad adminis- tracinis aparatas yra toli gražu ne bešalis, bet pasitaraujantis vienai srovei — krikščionims de-

mokratams. Žinoma, tai yra labai negražu ir nepageidauti- na, bet ką gi žmogus darysi, kad valdžia jų naguose.

Išvažiavus į apylinkes irgi tos pačios žmonių pasakos, tik nukreipi savo domę į kitus, naujus, dalykus — tai kelių tai- symas, šale jų medelių sodini- mas! Ištikro kaip malonu žiu- rėti į žaliuojančius jaunus medelius šalykelėse; tik viena ga- lima pastebėti, kad ne visur vienodai jie sodinami: vienur vienoj kelio pusėj, kitur — ki- toj, o kaip kur nei perdeug — iš abiejų pusių prisodinta. Čia, žinoma, ne žmonių kaltė, bet to, kas davė panašius „nu- rodymus“, bet šiuo reikalu jau buvo spaudoje kalbama ir nėra abejonės, kad neatsilieptų ata- tinkami valdžios organai. Bet už tai pats kelių taisymas — vakarų pavyzdžiu vedamas, o ne rytų, kur visai to nėra.

Viename iš „Lietuvos“ regis numerių, buvo rašyta apie Tra- kų apskritį, kad tai tiltas į Vilnių ir net, rodos, „Lietuvos žiniose“ buvo straipsnis „Tai- sykime tiltą į Vilnių“; vienam ir kitam rašinius plačiai kalbė- ta, bet maža domės musų val- džios atkreipta, kad tą „tiltą“, nors pradėjus taisyti. Ištikru- jų, čia žmonės savotiškai; yra ir lenkuojantis elementas, kuris nesupranta net kas tai yra tau- ta ir josios gerovė. Lenkuo- jantis elementas, tai gal vienas iš tamsiausių žmonių Lietuvoj, — man bent taip atrodė ir spręsti yra progos iš pačių žmo- nių nusistatymo, kas liečia len- kus, nors Lenkijos „reikalai“ jiems yra visai neprieinami — svetimi. Labai lenkuojančius klaidina leidžiami Kaune var- šavinės dvasios laikraščiai: „Dzien Kowienski“ (dienraštis) ir „Strzecha Rodzima“ (savait- raštis), kurių veltui čia kiek norima rinkimų Seimau metu galima buvo gauti, taip pat ir dabar; iš jų žmonės pasiskaitę nepalankių valstybei žinių, duo da progos ateiti ir „komu-če- mu“ iš anapus demarkacijos linijos, — tai įvairūs lenkų agentai; jų neutralinės juostos buvimo laikais čia visa eilė, sa- ko, buvo privisė. Šiai ligai iš- gydyti manau padėtų, kad ir lenkų kalba leidžiamas laikraš- tėlis bei kokios brošiurėlės lie- tuviškos dvasios; reikalinga čia platinti, kaip galima daugiau ir lietuviškų brošiurų bei laik- raščių. Lenkų kalba valstybi- niai nusistatęs laikraštis „No- winy“ čia retai pasitaiko.

Pasėjus gerą grūdą, piktžo- iės savaimi išnyktų, tik sėjimo pradžia turi buti neatidėliotina ir vedama metais. Čia gal ne- mažą vaidenį gali vaidinti ir trakiečiai lietuviai Amerikoje, kurie savo giminėms ir pažįsta- miems siųstų naudingų knygu- čių bei laikraščių, kad ir kelio- liką dešimtų „Tėvynės“ nume- rių, kuri čia kaip tik žmonių dvasiai tikty, o tai būtų didelis darbas tautinio susipratimo dirvoje padaryta. Tai man regis galėtų atlikti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos su trakiečių pagalba.

Žodžiu, Trakų apskritį ištik- rųjų reikia ypatingai prižiūrėti, nes tai vienas iš artimiausių tiltų į Vilnių, kuris sunkiai du- sanja po žiaurus lenko letena.

J. K.—as.

„TEVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašta ženklelių jų sugrąžinimui.

PAŽANGIOSIOS MOKSLEIVIJOS VARGAI.

Laiks nuo laiko Amerikos lietuvių pažangiojo spaudoj tenka pastebėti kylančių balsų, kad mūsų pažangioji moksleivija neapsakomai skursta ir ne vienas atsitiktimas liudija, kad net savo tikslo nepasiekus žusta. Ir blogiausiai yra tas faktas, kad niekas ta moksleivija nesirūpina ir net nesimato jokios vilties, kad Amerikos lietuvių pažangioji visuomenė kada nors pradės galvoti apie suteikimą pagalbos tiems nelaimingiesiems jaunuoliams.

Rodos, nereikia nei aiškinti, kad moksleivija yra ateities pagrindas kaip kiekvienai tautai ir valstybei, taip ir kiekvienai idėjai. Kiek ir kokios moksleivijos išsiauklėsime, tiek ir mūsų idealų pastumėjimas pirmyn bus atliktas.

Šitai kuogeriausiai suprantama mūsų dešinysis sparnas ir jie planingai savosios moksleivijos šelpimo darbą varo. Tik pažvelgkite, o pamatysite, kad Amerikos lietuvių katalikų palaikomo Tautos Fondo lėšomis šimtai jaunuolių auklėjama klerikalinėje dvasioje čionai, Amerikoje, ir Europos aukštosiose mokyklose. Reikia pripažinti, kad klerikalai šituo žvilgsniu pažangiosios žmones yra toli gražu prašokę, nes, matoma, jie puikiai supranta kokią didelę reikšmę turi gyvenime prisiauklėjimas sau ištikimos inteligentijos.

Tuo tarpu Amerikos lietuvių pažangioji visuomenė tuo svarbiu reikalu nieko neveikia, jokio planingo, organizuoto darbo nedirba, lyg kad mes moksleivių neturėtumėm ir jiems jokia pagalba nebūtų reikalinga. Tuo-gi patim kartu mūsų pažangioji moksleivija neapsakomai skursta ir čionai, Amerikoje, ir Lietuvoje. Mes mokame iš mūsų profesionalų tik darbo pareikalauti, kuomet jie mokslą užbaigia, bet kuomet jie apdriškę ir pusbadžiai to aukštojo mokslo siekia, tai tuomet jų niekas nemato. Užpereinam „Tėvynės“ num. buvo aprašyta vieno moksleivio, p. T. J. Kučinskio, kelias, kuriuomai jisai siekė aukštojo mokslo. Tai yra vienas iš daugelio pavyzdžių, kokiose aplinkybėse Amerikos lietuvių pažangiajai moksleivijai tenka mokslo siekti. Tą patį matome ir Lietuvoje. Štai tulas Dotnavos Aukštosios Žemės ir Miškų Ukių Mokyklos moksleivis rašo „Tėvynės“ redaktoriui, prašydamas kokios nors paramos, nes jam grėšia išvartymas iš mokyklos, jei pašalinė pama greitai laiku nepribus.

Mat, įvykusi jo šeimynoj katastrofa, sunaikino jo paramos šaltinį ir šiandien pri-seina apleisti mokyklą nebaigus mokslo, nors yra belikę tik 1½ metų iki užbaigimui to taip sunkiai pasiekiama mokslo. Tarpe kitko, jisai rašo sekamai:

„Gal kokių nors būdu galėtumėt mane sušelpiti nors keliais doleriais, kad aš kaip nors galėčiau mokslą baigti, kuriam tiek daug jėgų ir laiko padėjau. Beliko tik 1½ metų ligi užbaigimo. O gal rastųsi tokis gerasirdis žmogus, kuris paskolintų man nors 15 dol. porai metų. Aš duočiau savo garbės žodį, kuris šiandien yra mano vienatiniu turtu, kad tuos pinigų grąžinsiu. Jei negalėtumėt finansinės paramos suteikti, tai gal vienas kitas galėtų man paaukoti nors nudėvėtą eilę drabužių (siutą), nes aš esu taip nuplyšęs, kad gėdiuos net viešumon rodytis... O, kaip būtų škaudu, jei negalėčiau baigti mokslo ir reiktų apleisti mokyklą prieš pat užbaigimą. Tuomet vienas triušas, visa gyvenimo viltis žusta... Bet jei nebus galima kuo nors pagelbėti, tai tiek to — niekam juk skriaudos nebus, jei mane gyvenimo audros nubloškė i bedugnę, kurioje jau vaito-ja ne vienas jaunuolis mokslo siekęs ir savo vilties žvaigžde nusivylęs...“

Tai yra iš pačių dvasios gelmių paeinančias jaunuolio-moksleivio balsas, kuomet prieš jį atsidengė visoje pilnumoje baises sunkaus ir viluingo gyvenimo vaizdas. Jis šaukiasi pagalbos gerasirdžių tautiečių — savo idėjos draugų, o mes tuo žvilgsniu galutinai suirę ir nei kelių centų negalime jam suteikti, kurie jį išgelbėtų ir duotų galimybės aukštesnį mokslą baigti. Yra šimtai šitokių nelaimingų jaunuolių-moksleivių čionai, Amerikoje, ir Lietuvoje, kurie šaukiasi mūsų pagalbos. Ir kuomet jie nesulaukia pagalbos iš savo idėjos draugų, tai silpnės dvasios jaunuoliai puola i klerikalizmo bangas, kad suradus nors tenai pagalbą, o tvirtos dvasios žmogus pasilieka prie savo ištikinimų — savo idealų ir dalis jų erskėčiuotu keliu eidami pasiekia savo tikslo, o kiti žusta kartais ne pusiaukelės neprieje... Ir pažangioji visuomenė šaltai, ciniškai žiuri i savo idėjos draugus, kuomet tie desperatiškai kovoja su gyvenimo audromis aukštojo mokslo siekdami, kad vėliaus pastoti naudingais ir mūsų idealų darbams, ir abelnam lietuvių kultūriniam gyvenimui.

Pažangiosios moksleivijos šelpimo klausimas yra vienu iš svarbiųjų — gal net svarbiausiu uždaviniu Amerikos lietuvių pažangiajai visuomenei, todėl vertėtų juom rimtai susidomėti ir visi spaudai, ir draugijoms, ir atskiriem darbuotojams. Reikia ieškoti būdų ir išgalių mūsų pažangiajai moksleivijai pasirūpinti, nes kitaip mes neturime ateities. Ir šituo svarbiu reikaliu turime tuojaus pradėti rūpintis.

PERŽVALGA

„Jau turime davinų. — Kai tik įvyko perversmas Klaipėdos krašte, mes tuomet pastebėjome, kad Lie-tuvos valdonai turi kreipti domės kokius valdininkus skiria Klaipėdos kraštan, nes nuo tų valdininkų taktingumo ir mokėjimo kultūringai apseiti priklauso gerų santykių palaikymas tarpe susijungiančių kraštų — Lietuvos ir Klaipėdos krašto. Ir nereikėjo ilgai laukti, kad tos mūsų pranašystės išsipildytų, nes, matyt, Lietuvos valdininkai elgiasi ir Klaipėdos krašte taip, kaip jie elgiasi klerikalų diktatūros valdomoj Lietuvoje.

Jau teko pastebėti ir Lietuvos pažangiojo spaudoj balsų, kuriais raginama valdžia iš pagrindų reformuoti Klaipėdos krašte atneštą iš Kauno biurokratinę tvarką, valdininkų tinginavimą, apsilėidimą ir savivaliavimus, nes jau esą ne vienas vietos gyventojas nustatytas prieš Lietuvą, kuris seniai palankiai žiūrėjęs i susijungimą su Lietuva. Apart to, ir svetimoje spaudoje pradeda rodytis balsų, kuriais tiesiog išjuokiama lietuvių valdymas — Klaipėdos krašto, kurio nemažą dalį gyventojų sudaro kultūringi vokiečiai.

Štai Clare Sheridan, rašydama apie Klaipėdos krašto apsisprendimą, sako:

„...Aš galiu tik tiek pasakyti, kad pavedus vokiečius lietuvių globon yra net blogiau, negu mes turėjome atgostiti Smyrne, kuomet turkai buvo pavesti graikų valdžion. „Tiesa, vokiečiai nėra turkai, vienok palyginimas lietuvių prie moderniškių graikų nėra blogas ir tiesiog nėra galima aukštos civilizacijos pasiekusiems žmonėms gyventi prispaustiems užkulniū nekulturnos valdžios; todėl nesunku numatyti kiek vienam, kad bile dieną mes galime išvysti tokių baisy įvykių Klaipėdoje. Kojį pasaulis matė Smyrne.“

Nėra abejonės, kad šita korespondentė perduoda ir mėgina i vokiečių dudelę papusti, vienok negalima jos per daug kaltinti, nes Lietuvos klerikalinės valdžios užmačios duoda galimybės iš šalies žiurinėiam žmogui tokį vaizdą susitverti.

„Rimtas sumanymas. — Vis tankiau ir tankiau Amerikos lietuvių spaudoje pasirodo balsų, kad reikalinga ieškoti būdų apsaugojimui nuo ištautėjimo mūsų priaugančio jaunimo. Šituo tikslu „Dirva“ sumanė ivesti angliškoj kalboj veda-mą jaunimo skyrių. Apie šį savo sumanymą pati „Dirva“ praneša sekamai:

„Bene svarbiausias budas arčiau jaunimui priirti prie mūsų yra spauda. Bet kol kas dar Amerikos lietuvių neturi organizacijos, kuri galėtų leisti Amerikos lietuvių jaunimui atskirą laikraštį. Tat reikia ieškoti kitokio būdo. Pasitarę su rimtais mūsų darbuotojais, priėjome prie nusprendžimo skirti „Dirvoje“ bent vieną kitą skiltį (tuo tarpu), kurias ru-

pinsimes užpildyti Angliškais raštais taikomais prie jaunimo reikalavimų. Čia mūsų jaunimas ras šį tą apie Lietuvą, apie jos istoriją, apie jos veikėjus, apie jos dabartinę padėtį. — tokiu būdu jis susidomės savo tėvų kraštu. Be to, duosime tame skyriuje žinių iš tos gyvenimo srities, kuria jaunimas labiausia domisi, kaip tai sportas, teatras, išradimai, ir tt.

„Šitokiam skyriui vesti reikia jėgų, reikia rašytojų. Tat mes turime vilties, kad „Dirvos“ skaitytojai, kurių vaikai domisi lietuvių reikalais, neatsisakys paraginti savo vaikučius, kad laiks nuo laiko rašintų i tą skyrių. Vieni rašys apie savo miesto nuotikius, kiti ką ir

Vienas Protauja už Tūkstančius

Mes kalbam ir didžiojan-mė, kad žmogus yra didžiausias mintytojas. Sakom, kad žmonės daug protauja, todėl mes turim dabartinės civilizacijos vaisius. Abelnai kalbam apie visą žmoni-ją, kaip didžiausius mintytojus.

Labai klystam, kuomet kalbam apie tūkstančių žmoni-ją. Galim drąsiai pasakyti, kad iš šimto tūkstančių žmonių vienas protauja, o kiti yra tik pamegždžiotojai — pasekėjai.

Žinom, kad buvo baisios vergijos, vienok mes neužsiduodam klausimo, kodėl vergija buvo? Vergija buvo delto, kad vienas protauja, o šimtai tūkstančių žmonių-gyvųjų neprotavo, tik sekė ką jų viršininkas nurodinėjo. Kuomet vienas gudresnis pamatė, kad tūkstančiai žmonių neprotauja, juos pavergė.

Tūkstančiai žmonių matė verdantį puode vandenį ir šokinėjant dugną ant viršaus puodo, niekas nesvars-tė, kad čia, tame gare, yra paslėpta didelė spēka. Tūkstančiai metų praėjo iki vienas žmogus vardu Watts, patėmijęs puodo dugną šoki nėjant, nusprendė, kad reikia bandymą padaryti, ar nebus galima pavergti garą ir varyt vežimus su juo. Ir Watts pavergė garą, padarė mašiną, ta mašina dabar daug geriau pagerinta mus veža kur mes norim; suka visą mūsų industriją. Matot ką reiškia vieno žmogaus protavimas!

Protavimas iškasė iš žemės juodą akmenį — anglį, — užkurė jį pečiuje ir šildo mūsų namus; užkurė inžiną ir anglies karštis gamindamas vandenyje garą suka inžino ratus. Turim mašinas šienui pauti ir javam kirsti. Tas mašinas padarė žmogaus protavimas. Per tūkstančius metų neprotavo nė vienas žmogus, kaip padaryt mašiną šienui pauti ir rugiam kirsti. Turim mašinas grabėms ir kanalams kasti. Vienas žmogus patėmijo, kad galima mašiną padaryt, kuri greičiau darbą atliks, negu keli vyrai kasdami tą patį griovį. Ir šiandien turime tokią mašiną, kuri greičiau puola žemę kaip obuolį puola žemę.

Per tūkstančius metų

rimtesnio pabrūc. Prie to, tame skyriuje turėsime „Skaitytojų Kampelį“, per kurį mūsų jaunimas galės susipažinti, pasitarti, organizuotis, ir tt.”

Ar šitas „Dirvos“ bandymas pavyks ir ar jisai duos pageidaujimų davinų, tai tik ateitis parodys. Vienok jisai yra rimtu ir pageidaujamu žygiu, nes tik tuo būdu galima sužinoti ant kiek idomauja lietuvių gyvenimui čionai apgantis lietuvių jaunimas. Taipgi bus patirta, ar galima šituo keliu einant suinteresuoti amerikonišantis mūsų jaunimas palaikymu savo tautybės. Todėl šitas „Dirvos“ bandymas užsitarnauja kiekvie-no Amerikos lietuvių paramos, ypač tų tėvų, kurie norėtų, kad jų vaikai neištautėtų ir pasilikėtų prie lietuvių gyvenimo.

Ar Gyvena Numirę?

Rašo Pr. Bajoras.

Gyvenimas, tai saldus sapnas. Mirtis — baisiausias žmogaus gyvenime apsiereškimas. Bet kaip pirmas, taip ir antras yra misterijomis, paslaptimis, kurių niekam dar tinkamai nepavyko išaiškinti: nežinoma, kas ir ko delei mus šin pasaulin atsiuntė, nesuprantama taipgi kur ir kokiais tikslais mums reikia iš čia iškelti.

Šiedu prietikiu: atėjimas šin pasaulin ir jo apleidimas yra begalo skirtingu — vienas džiugina, antras teikia baimę bei liudėsį.

Bet tai butina gyvybės pareiga. Tai gamtos, tos nesuprantamos slapybės mums teikiančios esybės, patvarkymas.

Gal tulam, kuriam — ne nuo jo paties priklausančių aplinkybių — sunkoka gyventi, nebūtų norėjęsi čia ateiti. Bet jo visai nesiklausta. Jis atėjo, ir tiek. Gal antram tulam, kuris pertekliui gyvena, ištiesų čia smagu gyventi ir niekad nesinorėtų šio žemiško „rojaus“ apleisti. Bet pas jį ir gi nesiteiraujama. Atėjo „paskirta“ valanda ir eik.

Tulų, ypač katalikų bažnyčios sakoma ir mokoma, jog žmogus čia tik pradeda gyventi, buk po mirties jo siela einanti i tikrą „gyvenimą“, tulą „dangaus karalystę“ ar „pragarą“. Pragare baisu esą, bet tojo dangaus karalystėj smagu gyventi. Tenai „tik žavėjančių melodijų, po Dievo dešinei sėdint, giesmės giedamos“. Dar sakoma, ten nė turtingų, nė vargšų nėra, nes ten esantis „vienas tėvas, vienas valdytojas; jis visus lygiai valdąs“.

Vienok tai graži pasaka, nes kaip „dangaus karalystė“, taip ir „pragaras“ čionai, pas mus, ant žemės randasi.

Mokslo, pasaulinio mokslo, vyrų kitokiu būdu žmogaus esybė po mirties gvildenama. Nekurie pastarųjų sako, buk žmogus, kaip lygiai by gyvybė ar augmuo, išnyksta amžinai. Gamton grįžta tik tam tikros kuno sudėty. Vienok apie kokią nors esamą sielą arba gyvenimą (žmogaus) po mirties nė nekalbama. Tariama buk tokių minčių nė dasileisti negalima.

Bet yra kitokia žmogaus esybė po mirties pripažįstama.

Kiekvienas žmogus, kol pereina šį taip vadinamą „sapnų pasaulį“, kol pergyvena jame tuos keliolika metų, stengiasi ką nors veikti. Tai gamtos įsakas. Kiekvienas bėga, trusia kiek galėdamas, kiek pajėgdamas. Del savęs palaikymo ar del tam tikrų išrokavimų, pildo tuos gamtos įsakus.

Vieni žmonės, tokiu būdu, atlieka menkesnius, nežymios vertės darbus, kokius by kas gali atlikti, kiti nuveikia labai atsižymėjusius pasauliui kurinius. Pirmųjų darbai, dar jiems patiems gyvais esant, jau buna užmiršti. Antrųjų, dažniausia, gyvuoja amžinai!

Tai yra proto — sielos darbai.

Kadangi tie darbai esti amžinai, tokiais pasilieka ir jų kūrėjai.

Išidėmėkim čia nors keletą tokių nemirtinų arba po mirties gyvenančių žmonių.

Lincolnas, Washingtonas; mūsų Vytautas, Gediminas ir kiti garsūs istorijos žmonės. Poetai: Getė, Šileris, Baironas, Šekspyras, Dantė ir daug kitų stambių literatų, kurie dėjo savo proto — sielos visas pajėgas i savo kurinius, ir kurių kurinius mes šiandien, kaip ir anuomet jų autoriai, taip pat įstengiam ir mokam pergyventi.

Muzikams — Bytovėnui, Vagneriui, Šopeniui ir daugeliui kitų mes ir šiandien padedam jų sieloms — protui podragu liudėti, džiaugtis ar permatyti tam tikrus gyvenimo apsiereškimus.

Gyvenimo pamatų statėjai — Socrates, Platonas, Kantas, Ničė ir dar kiti ir šiandien yra mūsų gyvenimo pamatan dėdami.

Net ir mūsų žmonės, istorijos tvėrėjai: Gediminas, Vytautas; rašytojai: Kudirka, Vaičaitis, Biliunas, Zemaitė bei kiti; dailininkas Čiurlionis paliko mums savo proto — sielos tvirinius ir liko amžinai su mumis ir gentkarčių gentkartėmis gyventi.

Tad gal ir bus aišku: Nyksta tie, kurie nieko kilnaus nepalieka, kurių sielos-protos darbų niekas daugiau negali tolyn plėsti, gyvendinti.

Bet gyvena ir po mirties tie, kurie sutveria stambius darbus, tokius darbus, kuriuos vėliau gentkarčių gentkartės netik mini, bet dar, jais pamatuodami, tolyn tobulinasi.

Taip, po mirties gyvenama, tik ne tokiam supratime kaip šventoji bažnytelė mums nori įkalbėti.

protaut, kodėl tas obuolis puola ant žemės. Tik vienas Newton, pamatęs obuolį puolant žemyn, pradėjo protaut kodėl tas obuolis puola ant žemės. Ir Newton darė, kad obuolis puola ant žemės ne delto, kad nutruko nuo šakutės, bet delto, kad žemė traukia obuolį prie savęs.

Protavimas galima išdirbt kiekvienam, tik bėda yra tame, kad didelė didžiūna žmonių tingi protaut. Žmonės sako, kad surast ką naujo reikia būti mokytu. Visa šių dienų indrustija išrasta be mokslų. Tik vėliau mokslas patobulina išrastą daiktą.

Dešimtys tūkstančių operatorių dirbo prie telegramų, pasiųsdami tik po vieną pranešimą vienu sykiu. Iš

dešimčių tūkstančių jaunuolių tik vienas protavo ir nas Newton, pamatęs obuolį puolant žemyn, pradėjo protaut kodėl tas obuolis puola ant žemės. Ir Newton darė, kad obuolis puola ant žemės ne delto, kad nutruko nuo šakutės, bet delto, kad žemė traukia obuolį prie savęs.

Protavimas galima išdirbt kiekvienam, tik bėda yra tame, kad didelė didžiūna žmonių tingi protaut. Žmonės sako, kad surast ką naujo reikia būti mokytu. Visa šių dienų indrustija išrasta be mokslų. Tik vėliau mokslas patobulina išrastą daiktą.

neprotauja. Tie yra valdnieki ir valdininkai, kurie protavo ir protauja. Už dabartinį draugijos blogą surėdimą reikia kaltinti pačią minią. Kuomet nebuvo raštų, prispausta minia neturėjo iš kur semti susipratimo — apšvietos, bet dabar yra tukstančiai tomų knygų prirašyta darbininkams. Vienok darbininkai neskaito jų.

Vietoj budavoti darbininkams mokyklas ir knygytus, darbininkai patys budavoja bažnyčias, namus, arba geriau sakant paleicuis kunigams. Beabejonės, Mes turim turėjus ir apskaitytojas pasakys, kad mokytis laiko nėra ir pinigų mokslui stoka. Tas teisybė. Bet jeigu jis tą laiką pašvęstų ant skaitimo, t. y. mokimimosi, vietoj praleisti ant tuščių pasikalbėjimų ir pini-

gus vietoj niekniekiams išleisti, išleisti ant mokslų knygų, tai keliosdešimt dolerių per metą atliktų ir turėtų daug gerų knygų. O kiek jis per vieną metą įgautų žinojimo, tai net jis pats nusistebėtų! Kokį progresą jis padarytų į vienus metus, tai nė jis pats dabar negali įsivaizdinti. Įgavimas naujų minčių ir protų pasilikis ant visados. Ir tos naujos mintys budavos kitas naujas mintis ir žmogus neįstų kaip greitai pakiltų augštin susipratime ir pagerinime draugijos buvio.

Mes turim turėjus ir apskaitytojas valdininkus todėl, kad jie del minių protauja. O minios neprotauja — jos nenori ir tingi protaut.

Taigi nuo šio sykio protauk daugiau!

T. J. Kučinskis.

Saužudystės Priežastys

Med. Stud. Al. Margeris.

Šitas pasaulis tai tarytum kimšte prikimštas visokiomis įvairybėmis. Kur tik žmogus nepažvelgsi, tai visur ką nors tokio nepaprasto pamatysi.

Bet gvyieji daiktai — tai visokiomis įdomybėmis pasižymi kuodaugiau. Štai imkime žmogų, — kokių na vatnybių jis neišdaro! Tik tu, sakau, į jį žiūrėk ir atsišėbėti negali.

Biologijos ir evoliucijos mokslų srity dirbą mokslininkai jau ne sykį faktinai įrodė, jog pirmasai kiekvieno gyvo daikto troškimas — tai gyventi. O tokį gyvunorą ir pastangas gyventi paprastai žmonės „kova už buvį“ vadina. Taigi kiekvienas gyvas daiktas kaip galėdamas stengiasi, kad savo gvyvę palaikius.

Taip tai taip. Bet ką darysime, kai išimtis surasime? O tų išimčių pakaktinai yra, vadinasi, jų neapsilanksi. Štai, kaip jau visi gerai žinome, yra žmonių, kurie nusižudo, arba, kaip jau paprastai sakome, sau galą pasidaro. Kodėl? Tai yra klausimas, į kurį labai norisi atsakyti.

Ar prigimtis (gamta) yra tik biskį tobula, o galbut ir visai tobula, tai šito dalyko nebandysime čia gvildinti. Vis delto, neiškente, pasaky sime, kad veikiausiai prigimtis nėra visai tobula, kad net patys pagrindiniai jos dėsniai kartais visai aukštyn kojomis apsiverčia. Kaip ir šičia, biologijos ir evoliucijos mokslai rodo, jog stipriausias gyvojo daikto troškimas yra gyventi, o čia, žiūrėk, ima žmogus ir nusižudo, vadinasi, sau gvyvę atima.

Bet visame kame, sako, galima spragas padaryti. Nejaugi prigimtis butų tokia neįveikiama, kad į ją niekas, o niekas, jokių spragų neišmuštų? Tam tikros vidujinės ir išlaikinės priežastys, tam tikros jėgos kartas nuo karto padaro į bile daiktą taip stiprų įspudį, kad tas įspudis padaro tame daikte nemenką reakciją — na, ir pasidaro permainos. Ot, štai jums ir išimtis.

Tai taip sau palengvėle ir pasiekime tai, ko norėjome, vadinasi, priežastys, kurios priverčia žmogų sau

galą pasidaryti. Pažiūrėkime dabar, kas čia per priežastys galėtų buti.

Beveik kiekviename gyvimo kampely yra mėgstamųjų naudingą darbą dirbti žmonių. Taip ir šičia. Patįdystės priežastis ieškojimu ir jų analizavimu gana daug rimtų mokslininkų užsima. Kiekvienas iš jų, žinoma, ką nors tokio pasako. Aš išdėsiu jų darbuotės (šioj srity) davinius, žinoma, neiškęsdamas ir savo grašio nedadėjęs. Tokia jau, matote, žmogaus psichologija: neištūrėti ką-nė ir savo originalaus materiolo neparodžius.

Kadangi beveik išimtinai savižudyste pasižymi tik žmonės, tai todėl nekuriu mokslininkai ir sprendžia, jog priežastis reikia tik prote teieškoti, nes, mat, žmogus turi protą. Neku-rie todėl ir sako, kad savižudystė, tai nesveiko proto darbas, ir tiek. Vis delto ne visi su šitokia nuomone tesutinka. Jie argumentuotmes paprastai sakome, sau galą pasidaro. Kodėl? Tai yra klausimas, į kurį labai norisi atsakyti.

Ar prigimtis (gamta) yra tik biskį tobula, o galbut ir visai tobula, tai šito dalyko nebandysime čia gvildinti. Vis delto, neiškente, pasaky sime, kad veikiausiai prigimtis nėra visai tobula, kad net patys pagrindiniai jos dėsniai kartais visai aukštyn kojomis apsiverčia. Kaip ir šičia, biologijos ir evoliucijos mokslai rodo, jog stipriausias gyvojo daikto troškimas yra gyventi, o čia, žiūrėk, ima žmogus ir nusižudo, vadinasi, sau gvyvę atima.

Dabar sustokime prie tų psychologų, kurie sako, savižudystės priežastimi yra proto išstbulinimo aukštumas. Jie tvirtina, jog savižudystė eina paraleliškai su kultūra. O tai reiškia, kad juo katra šalis yra aukščiau kulturoje pakilusi, juo ir savižudysčių tenais daugiau būna.

Atrodo, kad šičia ištikrųjų daug tiesos sukaupia yra. Kai žmogus aukštyn ir aukštyn savo pro'u kyla, tai jis ir nuo gamtos vis toliau ir toliau lekia. Jis su dušia ir kunu pasiduoda civilizacijai ir kulturai. O juk civilizacija ir kultūra yra didžiausias prigimties priešas! Jau jis dabar gamtoje neiš-

(Tąsa ant 6 pusl.)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. Strimaitis.

KAZIRNINKAI.

Trijų veiksmų komedija.

VEIKENČIOS YPATOS:

1. Kazys. (Smuklininkas, vidutinio amžiaus, su nedideliais usais, storas, tingaus budo).
2. Marė. (Jo žmona, žema, stora moteriškė).
3. Elzė. (Jų tarnaitė apie 25 metų amžiaus, augšta, liesa mergina).
4. Kapočius. (Kasdieninis svečias, vidutinio amžiaus, visuomet blaivus, su dideliais, žemyn nulinkusiais, juodais usais).
5. Žemutis. (Kapočiaus draugas, nedidelio ugio, smulkus, lėtai plonai kalbant).
6. Grabvyris. (Nerviškias, greitai, švepluojančiai kalbantis, skėščioja su rankoms daugiau, negu reikia).
7. Mėlynakis. (Sėnas jaunikis, vidutinio ugio, mažais, retais usliais).
8. Garas. (Artistas, teplorius, su didelia pusžile barzda, ilgais plaukais, augštas sulinkęs, su ilgu juodu švarku, dideli mankietai, su nosiniais akiniais, juodas šniuras nuo akių kabo ant kaklo. Išsižiuri kaip ir kokis didelis grafas).
9. Jonas. (Kazio kaimynas, išbalęs, sudžiūvęs, be barzdos ir be usų).
10. Katrė. (Jo moteris, vidutinio ugio, smulki sudžiūvusi moteriškė, kalba truputį dzukudama).
11. Eliutė. (Jų duklė apie 9 metų).

P. S. Elzė ir Katrė gali buti ta pati. Rudens laikas, 1899 m., vieta — Mahanoy City, Pa.

VEIKSMAS PIRMAS.

Scena perstato smuklės šoninį kambarį; trys stalėliai, prie kiekvieno po kelias kedes; prie galutinės sienos sofa, prie kairės sienos stovi vargonai, (ar partapionas). Elzė prie jų sėdėdama varto didelią dainų knygą.

Elzė, Žemutis. Paskui Marė, Grabvyris ir Kapočius; ant galo Mėlynakis.

REGINYS I.

Elzė (iš lėto). Sėjau rutą, sėjau mėtą, sėjau lelijėle, sėjau savo jaunas dienas kaip žalią rutelę. (Barškina už durų). Sėjau savo jaunas dienas... (Barškina vėl). Įeik!

Žemutis (įeidamas). Gerą vakarą, Elzietė!

Elzė. Gerą vakarą, gerą vakarą!

Žemutis. Tamsta tik vienintėlė čionai linksminiesi? Aš maniau, kad kas daugiau jum padeda apdainuoti jaunas dienas kaip ir nebuvisias.

Elzė (pusiau su piktumu). Nespėjai Tamsta koją įkelti į kambarį ir jau bandai tyčiotis iš manęs! Gali pasijuokti iš savo vaiku, o man to nereikia...

Žemutis (švelniai). O ne, Eilzbietėle, aš niekad nedarau juokų iš tamstėlės — perprašau labai žemai! Kokių-gi budu aš tyčiuojuos?

Elzė (švelniau). Lyg aš taip sena, kad turėčiau apdainuoti jaunas dienas. Geriau sėsk (rodo pirštu į sofą), tai busi geresnis.

Žemutis. Tai neišjuokimas (sėdasi), tu taip dainavai. Elzė (varto knygas). Taigi, aš taip tik dainavau, bet ne apdainavau.

Žemutis. Parodykite man tą knygą.

Elzė (pakilusi prieina prie Žemučio). Vekur tą daina.

Žemutis (ima Elzė už rankos). Sėskis čion, tai pasikalbėsime.

Elzė (sėdasi). Tai ką kalbėsime?

Žemutis. Gal gersit ką?

Elzė. Gana jau su tuo gėrimu (deda ranką ant kaktos). Man ir taip jau galvą skauda, tad ačiu!

Žemutis. Na, tai gerki selserio su citrinu, tai praeis skaudėjimas.

Elzė. O labai ačiu, negersiu. (Trumpa pauza). Tai ką papasakosit?

Žemutis. O, nieko ypatingo, aš norėjau klausti gal Tamsta galėtum man pasakyti.

Elzė. Tai ką-gi tokio?

Žemutis (melliai). Ar negalėtumėt jūs man pasakyti, kaip galima pabaigti nežinystės gyvehimą?

Elzė. Kaip tai nežinystės? Ką tas reiškia?

Žemutis. Reiškia, kad žmogus gyvena, o nežino kas ateityje bus.

Elzė (juokdamosi). Bene aš kokia burtininkė, kad galėčiau žmonių ateitį įspėti?

Žemutis. Ne visų, bet mano.

Elzė (pro juokus). Tamstos? Lyg aš tamstos ateitį galiu geriau permatyti, negu kitų žmonių?

Žemutis. Taip, jūs mano galite, nes mano ateitis tik nuo tamstos priguli.

Elzė (pašokdama nuo sofos). Nuo manęs?

Žemutis (griebdamas už rankos). Nebėgki! (Trumpa pauza). Kiek kartų mužu esam kalbėję, bet aš niekaip negalėjau (spaudžia Elzės ranką) dasižinoti.

Eizė. Apie ką dasižinoti?

Žemutis. Ar ilgai reikės gyvent nežinystoj (truputė pauza). Kad ne tas senis plikis Kapočius, aš manau tu seniai butumei pasakius... Tikiuosi, kad turėtumėt liksmesnį gyvenimą.

Elzė. Meldžiu kalbėti atviriau, nes aš nevisiškai suprantu, ką reiškia tas „turėtume liksmesnį gyvenimą“.

Žemutis. Gyvent nežinystoj ir numirti, tai reiškia nesu-sipratimą, todėl noriu pasakyti tamstai (apkabina Elzė) kad aš seniai apie tamstą svajoju tik bijau...

Elzė. Ko tamstai bijoti, čion nieko daugiau nėra.

Žemutis. O aš nebijau, kad ir kas ateitų, tik jeigu jūs (truputė tyla), neatsisakytumėt buti mano sužadėtine.

Elzė (pašoka nuo sofos). O, tai dabar supratu, ko tamsta nori, kad pasakytum! Bet tai ne mano kaltė, kad Tamsta gyvenat nežinystoj...

(Daugiau bus).

Bglėkas.

DEŠINIAJAME SPARNE

(Sakilėlio užrašai).

Mūsų „armija“ iš 12 jaunų vyrų užėmė dešinįjį sprangą ligi pajurio. Niekas „neprivalė“ tai žinoti. Padarytos pirmos apsaugos priemonės, butent — pristatytas komisaras prie telefono ir telegrafo aparato su tarnybiniu telefonu stačiai kurjozai dėjosi. Galėjom tik klausytis, kas ir kaip apie mus kalbasi. Ir mokėjimas tų „piliiečių“ kalbėtis! Kas valandą vis ir skamba per liniją: „Memel“. Iš Klaipėdos atsiliepė muzikalingas jaunas moteriškės balsas, kad „viskas in ordnung“, kad „Klaipėda gerai apsaugota“. Pamatysim. Vis tik nelabai jauku, kada pro nosį kalbasi. Kas padaryti, įsakymo neturim. Ir apskritai, mūsų padėtis, kol diena, gerai. Bet taip visada nebus. Ateis naktis. Stotis iš visų pusių apsupta miškais. „Karo taryboje“ nutarta mane siusti atieškoti štabo ir užmegsti ryšių. Sužinota, kad Kaločių pašto telefono stotis turi daug darbo su Klaipėda. Gavęs dar vieną iš Kaločių stoties „garnizono“ užsuku į telefoną. Centralinė veikia. Turi 18 abonentų ir sujungta tiesia linija su Klaipėda. Išsaku Klaipėdą. Atsiliepa tas pats pažįstamas melodingas moters balsas.

— Ar kalbate lietuviškai?

— Ja, aber negaliu kalbėti, esu apsaugojama — atsako. Gražiai pafilrtuojam. Sužinau, kad lietuvių dar Klaipėdoj nėra, kad šaukiami savanoriai miestui ginti, ir telefonas nutruksta. Jauna moteris ištikima, bet tik, kai ją saugoji — pamaniau ir izoliavau aparatą.

— Ar atsarginių dalių nėra?

— O, ne, nėra užtikrina mane pašto tarnautoja. Mes tik tarpininkaujame ebonementams, bet ir tai negalima, — sutinka valdininkė, „žinoma kriegszeit, kad tik ramumu baigtųsi“.

— Neabejok, tamsta, plaukas nenukris. Mes einam vardan gerovės ir laisvės — atsakau.

Gerą žmogus veža į rytus štabo ieškoti. Išvažiavus į vieną plentą, žiuriu, atjoja burys raitų vyrų. Ginkluoti. „Jie“ ar saviškiai? — manau, bet ištolo pamatau žalių sukilėlių ženklus ant rankovių. Joja smulkia risčia.

— Sveiki, vyrai? Kur štabas?

— Jojam iš štabo, ot ten dar važiuok, važiuok ir pasuk —

— Gerai.

Saulutė maloniai glosto juoduojančią žiemės be sniego žemę. Šilta lyk kovo mėnesio gale. Vyrai joja į pafrontę. Turi ir uždavinį, kuriuos dar iki dienos atlikti reikia.

— Jokim drauge — pasiulo raitelių burelio vadas.

Atsiminiau savo uždavinį, juk ir 14 draugų laukia nekokioj pozicijoj. Atsisveikinam. Jie nujoja lyg į paradą. Miesto kaminai dar matyti rukstant. Raiteliai jau dingę už kalnelio. O, jei malda jiems padėtų, kaip karštai už pasisekimą melščiaus...

Gerą dar valandą važiavus pamačiau, anot to senio Girkonto Jono ateis diena, jį sulauksit, aš nebesulauksiu, kada laukiai mėlynuos prancuzų. O tada išbėgs rusai ten, kur pipirai auga. Kai išmušit tą vabalą, gausit po žemės gabalą. Tai buvo senai dar pirm Didžiojo Karo. Tiesa, senis suklydo tik tiek, kad ne prancuzai mėlynavo, o vokiečiai pilkavo. O šandien jau lietuvių jaunomenės pulkai lauke žaliuoja! Pamačiau toli laukuose buriuojant vyrų pulkelius. Pakelėj stovėjo sargyba ir mus nugaleno į štabą, kurs kaip tik rikiavos į žygį.

— Einam — lakoniškai pranešė vadas. Tiesa, ir be pasakymo matyt buvo, kad einam. Vis daugiau burių iš atskirų kampų rinkosi į plentą ir rikiavosi. Daugybė pažįstamų, veik visi senieji draugai, su kuriais dar ką tik susieidavom mūsų draugijėlėse.

Visi išgirdę tėvynės balsą. Upas toks geras, rodos į pintuves (vestuvių priešvakaris) eitų.

— Sveiki, draugai! Einate?

— Dar šį vakarą norim buti.

— Mes jau prie vartų, tai greičiau, jeisim draugai!

— Valio! — atsako draugai iš šimtų krutinių.

Jie nuėjo, numėlynavo, palikdami ant plento ištryptą išminkytą žvirdo vopnią. Grižau į savo bustinę. Gamta taip apriimus, kad girdėtum balsą iš mylimos Klaipėdos šaukiant. Saulutė užsinėrė už Baltijos. Atėjo sešėliai ir vis gulėsi ant kelio. Po keletos nemiego nakčių blakstienos lyg ko pripiltos krinta už akių ir pati galva smenga į kokią tai kieta sustyrusią materiją, kur nebegalima nei galvoti, nei besirupinti, žodžiu, nieko. Pasiekėm gerojo žmogaus namą, buvo tamsu. Prusai ir žemaičiai, nežinau, kaip kiti sako, aš radau — širdingi ir vašingi. Reikia pasistiprint, sako, 6 kilom. dar ligi „fronto“. Idomu kalbant ir krutant sapnuoti. Čia rodos ką sakai, čia girdi žmones, ir vienkart nutruksta sakinio galas ir kažkoks saldus saldus, kietas rukas aptemdo akis.

Bet reikia eiti. Atsargiai ir žvirbliams pabaidyti gavau iš šeimnininko seną šautuvą. Na, ligi „frontui“ pakaks, o ten turiu „savą“.

— Žiūrėk, žiūrėk, kas ten šviečia?! — parodė pirštais Klaipėdos linkui išlydėję į kiemą šeimnininkai. Tiesa, balta, lyg didelė žvaigždė, raketa pakyla aukštai į padangę ir lengvai iš lėto keletą minučių suposi horizonte. Pasigirdo vienas, du, trys dukstelėjimai. Tuojau tolimas pa-pa-pa, tautkš, tautkš!

Šaudo! Kojos pasidarė lyg pasegtos. Vos užmatoma ežia nutraukiau į pamiškį, kur gelžkelio pylimas mišku veda į „bustinę“.

Ramū tokių žiemos naktį. Miške joks paukštelis nesukruta, joks žvėrukas neprivalo išsigandęs šlamėti per sudžiūvusius lapus į tamsią tankumą. Vis tik neš šautuvą pasirengęs — ne tiek šauti, kiek šunis nubaidyti. Tačiau niekas nenorėjo nei mušti, nei mušamas buti, išskyrus tuos Petisnė vergus, kurie šį vakarą del vieno žmogaus tuščio atakulumo, lyg kurmiai žemėj iširaušė nemiega.

Jau miške blykstelėjo ugnelė. Pajudavo gelžkelio stotis. Tai ir parėjau. Sargyba. — Stok, kas eina?!

— Pasiuntinys. — Sveiks! — Sveiks.

— Truputį užsivylimo, džiaugsmo ir baimės. Bijojau, kad neberasiu saviškių, kad bus jau Klaipėdoj, nes tas trinkšėjimas buvo sukėlęs džiaugsmo, kad tai triumfingas įžengimas į miestą, sveikina mes keletos pasivėlavusių granatų, ir kad vienam reiks bristi į miestą pačiam paskutiniam. Džiaugsmas, kad saviškius radau visus. Baimė, kad žadėtus paramos dar negauta ir, abelnai, mano vyrai nieko nežina, kas pasauly begirdėti. Tebesą, kaip paliko, nuo svieto atsiskyre, miškų apsupti, tamsios, lyg smala, nakties prispauti.

— Vyrs esi, kad paržygiavai tokiu laiku vienas — pagyrė vadas.

— Kas gi mane piauš? — tariau, — dori žmonės gult nuėjo, o blogiesiems miškuose tokią naktį nėra kas veikti.

— Taip tai taip, bet gi mūsų pasiuntinys ir gretimąją kuopą dingo... — pranešė draugai.

— Tai ir maisto neturite?

Veik ne. Išsivirėm kavos, ir geriam.

Kas ten gers kavą. Vyrai miegojo stoties asloj ant žemės. Matyt daug purvo tekę bristi, bežygiuojant pirmąją porą nakčių. Nutarėm dar labiau sustiprinti sargybas. Mūsų tvirtovė buvo akytai saugojama iš visų keturių kampų. Savanorius siuntėm į miško gilumą ir pajurį, kad neapsuptų. Naktis buvo tamsi, lyg smala. Vėjas vis kilo. Jura už 200 — 300 žinksnų ošė, verkė, kukčiojo, lyg milioninė minia žmonių iš giliausios praeities pagalbos šauktų.

Kada gi gausim įsakymą! Jau dabar nors mes žinomi. Kam laiko mus tame tamsiame maiše? Karštesnieji pradėjo reikalauti žygiuoti.

— Mes vieni paimsim savo miestą!

— Pirmi atėjom prie jo, pirmi turim ir jėiti! — karščiausiai vyrukai. Bet buvo įsakymas laukti tolimesnių nurodymų. Disciplina. Telefonas centralinėj nuolat vis isteringiau rėkė. Kaž-kas vis kažkokių prekybos reikalus turėjo pranešti Klaipėdos firmoms. Paklausus, kas tų reikalų padavėjas, nutildavo. Prisėjo apsaugojimui naversti liniją.

Naktį apie pirmą valandą sulaukėme papildymo. Tai buvo 10 vyrų savanorių šaulių, atkeliavusių Odisejaus keliais, kaip jie nupasakojo. Upas mūsų pakilo iš sykio ant kelių dešimčių laipsnių.

(„Trimitas“)

SLA. Auksinis Konkursas

AUKSINIO KONKURSO SKYRIAU BENDRADARBIAMS.

Ligi šiol SLA. narių ir pašalinių žmonių reikiamos nuomonės mūsų organizacijos reikalais Auksinio Konkursu skyriuje, buvo talpinamos išsiai ir labai tankiai pasitaikydavo, kad vienas kitas bendradarbis, vietoje duoti naudingus patarimus organizatoriams, pasižymėdavo vien kritikomis ir kartais net tokomis, kad nebuvo galima dėti be redakcijos pastabos. Šitokiomis kritikomis pasipiktino daugelis Auksinio Konkursu darbuotojų ir netik redakciją pradėjo barti, bet net praėjo sūsti skundus Pildomajai Tarybai. Dabar Pild. Tarybos nariai laike suvažiavimo išreiškė pagėdavimą, kad tokios kritikos nebūtų talpinamos Auksinio Konkursu skyriuje, nes tam yra SLA. Reikalų skyrius, kuriam apkalbami visi organizacijos reikalai. Taipgi ir Apšvietos Komisijos nekurie nariai pastebėjo, kad agitacijos skyriui kritikos netinka.

Todel šiūmi pranešame visiems Auksinio Konkursu bendradarbiams, kad kritikos nebus daugiau talpinamos Auksinio Konkursu skyriuje. Jei turite ką negero pastebėti organizacijos reikalais, tai rašykite į S. L. A. Reikalų skyrių, o agitacijai skiriamam skyriui duokite agitatyviškų straipsnių, patarimų organizatoriams, kaip prikalbinėti naujus narius, kad tas dedamas darbas ir lėšos atneštų pagėdaujamų davinų mūsų organizacijai.

Juk, rodos, galima išsitos knygos prirašyti apie SLA. geras darbus ir kartu suteikiant naudingų patarimų mūsų darbuotojams, vienok nekuriu SLA. nariai negali nė vieno trumpiausio straipsnelio parašyti ko nors neįšardami, kam nors priekaištų nepadarę. Todel gerb. bendradarbiai, jei ateity jūsų rašiniai bus trumpinami ir kritikos išbraukiamos iš Auksinio Konkursu skiriamų rašinių, tai nepykite, nes toki rašiniai agitacijai skiriamam skyriui netinka ir vietoje naudos, neša tik žalą, nes pykdo netik SLA. darbuotojus, bet ir pašalinių publikai mažina pasiryžimą pastoti mūsų organizacijos narius.

„Tėvynės“ Redakcija.

Konkursu Darbuotojų Pareiškimai

— Šiūmi pranešiu, kad per pėreitus 6 mėnesius prirašiau prie SLA. 60 kuopos 55 naujus narius — rašo 60 kp. org. A. J. Bernotas iš Grand Rapids, Mich. — Butų geistina, kad konkursas būtų pailginamas iki naujų metų, nes reikėtų pasiekti šimtine naujų narių.

Dabar, kuomet konkursas paigintas, nėra mažiausios abejonės, kad brolis Bernotas sieks šimtines ir iki naujų metų lengvai ją pasieks.

— Nudžiugau pamatęs, kad Auksinis Konkursas pailgintas dar šešiams mėnesiams — rašo 12 kuopos org. J. Bielir, ičius iš Nanticoke, Pa. — Dabar, kuomet

dauguma Auksinio Konkursu darbuotojų susipažinome su organizavimo darbu ir išdirbome dirvą tam darbui, todėl bus galima daug daugiau padirbėti. Jei būtų konkursas pasibaigęs su liepos 1 d., tai mano but nė pusės tiek naujų narių neprirašyta, kiek dabar aš galėsiu jų prirašyti. Tuojaus atsiraitoju rankoves ir griebiuosiu varyti darbą tolyn, kol jau nebeliks nė vieno lietuvio mūsų mieste, kuris neprigulėtų prie mūsų garbingos organizacijos. Manau, kad ir kitų miestų Auksinio Konkursu darbuotojai panašaus nusistatymo laikysis. Tad vėl stokime visi darban!

Butų labai gerai, kad kiekvienos kolonijos Auksinio Konkursu darbuotojas panašaus nusistatymo laikytųsi, tai su naujais metais mūsų organizacija atsistotų ant plataus pagrindo savo svarbiųjų darbų ir tuomet Amerikos lietuviai pamatytų ką SLA. gali nuveikti.

— Malonėkite ir mane įrašyti į Auksinio Konkursu darbuotojų knygą — rašo 1 kp. org. V. J. Basanavičius iš Kingston, Pa. — nes pusmetiniame kuopos susirinkime mane išrinko varyti konkurso darbą, kuomet seniau išrinktas org. atsisakė. Mėginsiu pakratyti Edwardsville ir Kingstoną ir tikiuosi laimėti didelį kavalką aukso, nes jau keletą naujų narių turiu. Pilnai esu pasiryžęs dasivaryti ligi šimtines.

— Bravo, broli Basanavičia, nes jau laikas tuos miestelius pakratyti ir visus lietuvius prirašyti prie SLA. Tik bekratydamas miestus, nesugriauk, meldžiamasai, angliakasyklų, nes mums, New Yorko gyventojams, butų dar didesnis anglių trukumas sekama žiemą, negu buvo pėreita.

— Šiūmi pranešu, kad aplačiau visą amuniciją Auksinio Konkursu darbuotei — rašo 170 kp. org. A. Bagužas iš Russellton, Pa. — Stengsiuos dirbti kiek tik išgalėdamas labui mūsų brigangos organizacijos, kad kuogeriausiai ji galėtų gyvuoti ir kad būtų kuoskaitlingiausia nariais.

Labai gerai, kad brolis Bagužas pasižada dirbti, nes kuomet žmogus dirba, tai turi kuoa pasidžiaugti ir pats ir kitiems geru padaro.

— Nesupykite, kad šį mėnesį negausite nė vieno naujo nario iš mano darbuotės — rašo 203 kp. org. Juozas Galinskas iš Sebastopol, Pa. — Bet taipgi nemanykite, kad aš jau apstojau dirbęs. Visai ne! Mat liepos mėnesis yra mano darbuotės pusiakelė, todėl priėjęs pusiakelę, sustojau pasilsėti, kaip ir kiekvienas keleivis daro. Pasilsėjęs vėl stosiu prie darbo ir ligi naujų metų praeisiu net pro šimtinį šmota aukso ir jei nori kiti kuopų organizatoriai susilyginti su 203 kuopa, tai turi sukristi prie darbo, nes bus ištikro gėda didžiulėm kolonijom, kuomet mažutis priemiestis Sebastopol paims didžiausią dovaną ir Auksinio Konkursu istorijoje liks pirmutne lietuvijų kolonija. Aš šitai sakau ne juokais, todėl apsižiūrėkite kitų kolonijų, ypač didžiulių kolonijų organizatoriai, kad nereikėtų prieš Sebastopolį nusiimti kepurės.

Mes labai gerai žinome, kad su broliu Galinsku nėra juokų ir jei jis ką pažada, tai tikrai ir išpildo. Taipgi reikia pasakyti, kad brolis Galinskas prisilaiko senovės laikų tradicijų, kokias naudojo didieji karžygiai. Jis nemėgino apgalvoti savo priešus dar šešiams mėnesiams — rašo 12 kuopos org. J. Bielir, ičius iš Nanticoke, Pa. — Dabar, kuomet

S. L. A. REIKALAI

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUTĖS.

126 kp., New York City.

Liepos 6 d. įvyko kuopos pusmetinis susirinkimas, į kurį atsilankė apgalėtinais mažas skaitlis kuopos narių. Išstikrųjų ne galima nesistebėti, kad mūsų kuopos nariai yra taip apsilėidę savo organizacijos reikalais, kad net į kuopos susirinkimus nekuriu nė vieno karto į metus neatėina. Juk mūsų kuopa skaitosi Centro kuopa ir turėtų būti pavizdžiu kitoms kuopoms, tačiau mūsų kuopos nariai yra ant tiek apsilėidę, kad kartais net devyją iš eilės susirinkimų negalima laikyti delei nesudarymo reikalingo susirinkimui atidaryti kvoromo. Ir blogiausiai yra tas faktas, kad net tie nariai nesilanko į susirinkimus, kurie turėtų lankytis ir gyvai interesuotis organizacijos reikalais.

Vienok šiame susirinkime tapo apkalbėtas budas narių priveritimui lankyti kuopos susirinkimai ir padaryta sekami nutarimai:

1. Nebus imama nuo narių iškalno mokamų mokesnių daugumą trijų mėnesių.
2. Kuris narys neatsilankys į tris iš eilės susirinkimus ir kuomet mokės mokesnius pas kuopos sekretorių, tai turės mokėti po 10c. viršaus už kiekvieną skolingą mėnesį.
3. Tik tie nariai bus paliuodavoti nuo pabaudų, kurie laišku ar kitaip praneš tam kuopos susirinkimui, kuriame jie negali dalyvauti, pažymėdami priežastis, kurios ji sulauko nuo susirinkimo.

4. Kadangi šitas kuopos susirinkimas yra pusmetinis, todėl jo šito nutarimo negalima kelti svarstymui be metinio kuopos susirinkimo.

5. Kiekviename kuopos susirinkime turi būti šaukiami vardais tie nariai, kurie užsimoka bausmes, pažymint už kiek mėnesių bausmė mokama.

Todel kiekvienas kuopos narys privalo susidomėti šitais nutarimais ir ateityje lankytis į kuopos susirinkimus, kitaip bus baudžiami sulig kuopos nutarimo.

Taipgi sekretorei perskaicius iš „Tėvynės“ nelaimėje patekusių narių atsisaukimus, nutarta paaukoti iš kuopos išdo po 5 dol. Damijonaičių šeimynai ir Petri Klepeckui. Taipgi susirinkime esanti nariai dar suaukojo 4 dol. Damijonaičių šeimynai. Po susirinkimo Centro darbininkai Damijonaičių šeimynos pašalpai suaukojo 11 dol. Aukojos sekamai: P. J., S. E. Vitaitis ir F. Simanas po 2 dol.; J. V., P. L. Ambrozaitė, M. D., V. K., M. Aušriūtė, M. L. V., A. B. Muras po 1 dol.; A. Grubliauskas, V. Klastauskas, P. Aleksutiūtė ir E. M. po 50c.; kuopos auka 5 dol., viso Damijonaičių šeimynai 20 dol.

Taipgi galutinai apkalbėta seniaus padarytas nutarimas surengti kuopos vardu išvažiavimas ir paaiškėjus iš komisijos pranešimo, kad New Yorke sunku surasti tinkama ir priemama vieta tokiems išvažiavimams, ypač delei kuopos narių apsilėidimo negalima tikėtis pasekmėm ku išvažiavimo, todėl nutarta išvažiavimo nerengti.

Ant galo noriu pastebėti, kad išdavus raportą atstovams, dalyvavusiems Lietuvos Kraštų Vaduotės Komiteto darbuotėje ir paaiškėjus, kad delei klerikalių užmačių joks bendras darbas su jais nėra galimas, nutarta grėšia kitoms kolonijoms iš Sebastopolio pusės ir dabar ginąkytės kitų kolonijų darbuotojai!

atšaukti kuopos atstovus iš to komiteto darbuotės.

Baigdama dar kartą noriu priminti kuopos nariams, kad pasistengtų lankytis į kiekvieną kuopos susirinkimą, nes bus negražu, kuomet kuopos susirinkimuose bus skelbiami jų vardai, kaip apsilėidusių ir nelankančių kuopos susirinkimus, už ką reikės mokėti pabaudos. Sekantis kuopos susirinkimas įvyks penktadienį, rugpiučio 3 d., 1923 m., 8 val. vakare, SLA. Raštinėje, 307 W.- 30-th St., New York City. Nepamirškite kiekvienas į šį susirinkimą atsilankyti.

P. L. Ambrozaitė — sekr.

132 kp., Seltzer, Pa.

Liepos 4 d. kuopa surengė pikniką, kurio pusę pelno pasikyrė SLA. Našlių ir Našliučių Fondui. Kadangi piknikas gerai pavyko ir pelno liko nemažai, todėl šiūmi prisijučių į N. ir N. Fondą 57 dol., kaipu pusę likusio pelno nuo minėto išvažiavimo.

Jurgis Daukšis — sekr.

P. S. 57 dol. priimta ir pervesta į N. ir N. Fondą. Už tokią gausią auką 132 kuopa užsitarnauja didelės padėkos.

P. Jurgeliūtė — SLA. Sekr.

79 kp., Inkerman, Pa.

Kuopos susirinkime liepos 15 d. pasirodė, kad per kuopos valdybos apsilėidimą, likosi nepašaukta į Centrą visų narių mokesčiai už birželio mėnesį. Finansų sekr. teisiniai, kad buvo apsirgęs ir jam prašant kiti valdybos nariai nepagalėdavo. Taipgi sekretorius prirodinėjo, kad Centras jam ant jo laišku neduo da atsakymų ir net taip blogai, kad mokesčių laktų ir kitokių blankų visai iš Centro negalima gauti; mirusio nario A. Pukia-limo pomirtinės reikalais, jau 3 mėn. irgi negalima su Centru susižinoti. Vėliaus pasirodė, kad pats sekr. negalėjo tinkamai sekretoriaus pareigų atlikti, todėl šiuos metus dabaigti išrinktas naujas finansų sekr. S. Jakučionis, kuris yra kuopos organizatorius ir vietos lietuvių tarpe darbuotojas.

Taipgi kuopa nutarė parenti SLA. 7-to apskr. išvažiavimą į Rocky Glen Parką rugpiučio 1 d., š. m. Išrinko komisiją iš 5 narių išgarsinimui ir tikietų platinimui. SLA. Narys.

128 kp., Carnegie, Pa.

Skandalas delei triukšmadarių intrijų ir P. Jurkonies prirašėjimo narių per laiškus. Liepos 8 d. įvyko 128 kp. mėnesinis susirinkimas, kuriame rezignavo iš vietų kuopos pirmi ninkas P. Liepas ir turtų rašdirašiau ir drąsiau pradeda kišti į SLA. reikalus.

Tai tokias metodus vartoja Carnegies triukšmadariai užgrobinui 128 kp., tik yra klausimas, ar jie palaikys užgrobę šitą SLA. kuopą? Jie mat jau visas jų kontroliuojamas organizacijas nubankrutijo, tai dabar brukais į SLA. nors ir per gvolta.

S. Bakanas,

SLA. 3-čio apskr. sekr.

PRANESIMAS SLA. 7-to APSKRICIO KUOPOMS.

Kai savu laiku buvo nutarta ir kuopoms pranešta, kad visos kuopos prisistų darbininkus į rengiamą apskričio išvažiavimą, kuris įvyks rugpiučio 1 d., 1923 m., Rocky Glen Parke, tad dabar pranešu visų kuopų žiniai, kad tas nutarimas jau yra atpaminytas. Apskričio valdybos suvažiavime, kuris įvyko liepos 15 d., nutarta prašyti darbininkų tik iš sekamų kuopų: 35, 68

ir 115. Visos kitos kuopos yra paliuosuojamos nuo darbininkų siuntimo apskričio išvažiavimui.

Todel šiūmi pranešu, kad kitos priklausančios SLA. 7-tam apskričiui kuopos nesistų darbininkų į apskričio išvažiavimą, išskiriant paminėtas kuopas. O 35, 68 ir 115 kuopų prašoma reikalingus darbininkus prisistų ti laiku į išvažiavimą, kad but galimybės palaikyti tinkama tvarka ir viską atatinkamai vesti.

Prie progos noriu priminti visoms šios apylinkės SLA. kuopoms ir nariams, kad kiekvienas pasistengtumėm pasidarbauti šio išvažiavimo padidimimui, kad kuodaugiau publikties sutraukus į šį puikų ir su gražiu programą išvažiavimą. Juo daugiau turėsime publikos, juo didesnės naudos padarysime savo organizacijai visais atžvilgiais. Taipgi reikiama neužmiršti, kad šio išvažiavimo pelnas yra skiriamas SLA. Našlių ir Našliučių Fondui, kuris šelpia visus SLA. narius patekusius nelaimėn, jau nekalbant apie našlių ir našliučių šelpimą, nes tas yra šio fondo vyriausiu tikslu. Todel visi S. L. A. nariai atlikime savo privalingas pareigas ir pasidarbaukime sušelpimui nelaimės prispaustų mūsų draugų — SLA. narių.

V. Kamarauskas, SLA. 7-to apskr. pirm.

IŠ SLA. 2-ro APSKRICIO IŠVAŽIAVIMO.

SLA. 2-ras apskritis su 36 kp. turėjo bendrą išvažiavimą birželio 24 d., Jefferson miške. Kadangi oras buvo šiltas, tai žmonių prisirinko pusėtinai daug. Nors, teisybė, tą dieną rengė ir kitos įvairios draugijų išvažiavimus, vienok SLA. 2-ro apskr. ir 36 kp. išvažiavimui tas nepakenkė.

SLA. 2-ras apskr. ir 36 kp. turėjo po kalbėtoją. Nuo apskr. kalbėjo P. V. Žalpis — apskr. pirmininkas, o nuo 36 kuopos buvo kviestas Dr. A. Karalius, bet del nežinomų priežasčių nepribuvo, todėl apskr. pirmininkui prisėjo vienam kalbėti. Kadangi daug kalbėtojų buvo, tai p. Žalpis trumpoj savo kalboj puikiai nupiešė SLA. reikalingumą kiekvienam darbo žmogui ir nurodė, kodel lietuviai privalo priklausyti prie Susivienijimo. Daugelis senesnių SLA. narių gėrėjosi, kad jaunas narys taip puikiai piešia draugijos reikalus, nepaisant, kad kaikurie, turinti ypatingą piktumą, niekina p. Žalpi, vienok jis yra atsakantis kalbėtojas.

Kalbant apie kalbėtojus, turriu pasakyti apie rėksnius, kurie šukuoja patamsy, bet švie-soje bijo ir akis parodyti. Kadangi aš buvau išrinkta į 2-ro apskr. ir 36 kp. rengimo komisijas ir man buvo pavesta pakviesti kalbėtojus, tai kiek aš visokių melodijų prisiklausiau, tai sunku ir apsaakyti. Jei tas pasakas bučiau girdėjęs nuo ko kiliu bobeliu, tai ne vertėtų nei laikrašty vieta bereikalingai naudoti. Bet čia juk taip elgi-giams mūsų mokytojai ir dar vyrai, kurie turėtų rimtai žiūrėti į organizaciją ir jos reikalus, o ne tokias pasakas mums pasakoti, kurios niekam jokios naudos neatneša.

Nors apskritis per šiuos metus pusėtinai sustiprėjo kaip finansiskai taip ir moraliai, bet to dar neužtenka. Reikia, kad visos Chicago ir apylinkės kuopos prisidėtų prie apskričio delei bendro darbo organizacijos labui. Tada SLA. 2-ras apskritis galėtų viršyti visus kitus apskričius, kaip kuopų skaitlum taip ir veikimu. Mano nuo mone, turėtų prisidėti ir sekamos kuopos: Chicago Heights

CHICAKOS IR APYLINKĖS SLA. KUOPOMS.

Šiūmi noriu priminti SLA. 2-ro apskr. rybose gyvuojančioms kuopoms, kad rengtumėtės prie apskričio suvažiavimo, kuris turės įvykti rugsėjo mėn., š. m. Laiko jau nedaug, o reikalingas geras prisirengimas. Kadangi sekantis suvažiavimas turės daug darbo, todėl reikalinga prisirengti. Kaip daugumai kuopų yra žinoma, kad pas kutiniam apskričio suvažiavime tapo nutarta rengti prakalbų maršrutas, orui atvėsus, todėl norint, kad maršrutas duotų gerų pasekmių, yra reikalingas geras prisirengimas kaip apskričio, taip ir kuopų. O geras prisirengimas tik tada galimas, kada išanksto pradėdama rengtis.

Apskričio valdyba tame reikale jau padarė žingsnius. Liep. 1 d. laikytame savo susirinkime, kuriame dalyvavo visi valdybos nariai, nutarė: 2 apskr. suvaž šaukti rugs mėn. pradžioje. Maršruto laikas aptarta apie pabaigą spalį mėn.; maršruto išpildymui nutarta kviesti sekami kalbėtojai: Dr. Montvidas, Dr. Biežis, moksl. Kubilius, moksl. Dundulis, „Vilnies“ redakt. Andriulis ir apskr. pirm. Žalpis. Visi paminėti asmenys yra SLA. nariais ir apskr. valdyboj yra žinomi kaip kalbėtojai. Kalbėtojai, kurie dalyvau maršrute, atlyginimas ne didesnis, kai penki dol. už prakalbas. Maršrutui tema yra aptarta sekama: Ekonominis ir religijos klausimai. Tai toks apskričio valdybos yra plenas vykinimui maršruto. Bet tai nėra dar galutinas. Kuopų delegatai susirinkę į apskričio suvažiavimą, galės priimti, pakeisti geresniu, arba pataisyti. Taigi kuopos, patėmiję šį pranešimą, smulkmeniškai išgvildenkite tą mūsų apiplanavimą ir jeigu matysite kokius trukumus, tai įteikite savo delegatam pataisymus, siūsdami į suvažiavimą. Taipgi aptarkite, kokiom dienom jusų kuopai būtų parankiau turėti prakalbas, o tuom sumažinsite n.ums darbą.

Dar sykį noriu priminti, kad visos kuopos rupestingai rengtumėtės prie busiančio apskr. suvažiavimo, taipgi ir maršruto, nes tik tokiu būdu mes galėsimus gerus darbus atlikti ir nereikės guostis, kad mūsų darbas be vaisis. Rinkdami delegatus, išrinkite gabius ir netinginius žmones. Sakau ne tinginius delto, kad dauguma apsimama buti delegatu kada jis yra perstatytas, bet atsilankyti į suvažiavimą visai nė nepamano. Delei to mūsų suvažiavimai ir yra toki neskaitlingi.

Dar noriu priminti ve ką: 2-ras apskritis jau atsistuoja ant kojų, tik gaila, kad dar nekurius kuopos laikosi nuošaliai. Paskutiniame suvažiavime jau dalyvavo net 9 kuopų delegatai, kas parodo, kad didžiama kuopų pradeda suprasti svarbą priklausimo prie apskričio. Piginiskai apskritis taipgi sustiprėjo. Kiek man žinoma, pas išd. pinigų randasi apie \$120.00. Prie to dar didžiama kuopų nėra mokyjė už 1923 m. Ateinantį rudenį yra paimta svetainė del bizniško vakaro apskričio naudai. Galima tikėtis, kad turėsime kelis dolerius pelno, jeigu tik visi dirbsime apskričiu.

Nors apskritis per šiuos metus pusėtinai sustiprėjo kaip finansiskai taip ir moraliai, bet to dar neužtenka. Reikia, kad visos Chicago ir apylinkės kuopos prisidėtų prie apskričio delei bendro darbo organizacijos labui. Tada SLA. 2-ras apskritis galėtų viršyti visus kitus apskričius, kaip kuopų skaitlum taip ir veikimu. Mano nuo mone, turėtų prisidėti ir sekamos kuopos: Chicago Heights

kuopa Chicago joji k miestu sekret tam g pakvie dėti t. praneš žiavim prisių dalyv pu. kreipk resu.

Vis prikla to, d tuvos perse duoda pasai kai n niaus Tai mi ir mokiu

Ok biržel gimus šaukti komit imam tuo t savai Dau na ke visai visas nuo ž ti; be mos r

Na š. m. ja pa bendr (buv. marų buvo skaiči rienti paleis Nie apie tik ti šant irrašyt kad j sakyn Pol ky.

Kla ir išp vasar balan — 12 žinor daugi Lenki ir Dis

Nan susirin pos, 1 Danilis pas Ri tiami strinkt bus į apskri 1 diei ir kitų t. m narių kuopos Kazys

kuopa, Indian Gare kp., East Chicago kp., Morgan Park naujoji kuopa ir kitos artimesnių miestukų kuopos. Kurių kuopų sekretorių antrašų neturini, tam gal nebus pasiūsta laiškaipakvietimai, bet norinčios prisidėti temkite organe „Tėvynė“ pranešimą laiko ir vietos suvažiavimui ir išrinkę delegatus prisiųskite, o užtikrinu, busite priimtos su dideliu entuziazmu dalyvaujančių apskrityje kuopų. Visais apskr. reikalais kreipkitės žemiau telpančių adresu.

P. J. Petronis, SLA. 2-ro apskr. sekr., 10453 So. State St., Roseland, Ill.

Is Lietuvos Laikraščiu

Persekioja mokytojus.

Visi mokytojai, kilę iš Ne priklausomos Lietuvos krašto, dabar mokytojauja Lietuvos Rytuose, stropiai yra persekiojami ir jiems neišduodama Lenkijos vidaus pesai. Tuos mokytojus lenkai mano išgabenti iš Vilniaus krašto visai.

Taipogi labai persekiojami ir aukštesniųjų klasių mokiniai.

Mobilizuoja 1902 m.

Okupuotoj Lietuvoj š. m. birželio m. 19 d. visi vyrai gimusieji 1902 m. buvo pašaukti sveikatos tikrinimo komisijosna; jie busią tuoj imami kariuomenėn, dabar tuo tarpu paliuosavo porai savaičiu.

Dauguma jaunuolių nei-na komisijon, nes nemano visai tarnauti lenkams. tik visis vargas, kad nėra kur nuo žandarų akių pasislėpti; be to, labai persekiojamos nestojusių giminės.

Arestai Vilniuje.

Naktį iš trečiadienio (iš š. m. 26 d.) Vilniaus policija padarė kratas mokinių bendrabučiuose Didž. g. (buv. banko bute) ir Ponomarų bendrabuty. Iškart buvo suėmę 5 mokinius, jų skaičių ir šių metų abiturientą p. Pakulą. Dalis jau paleista.

Nieko negalim parašyt apie policijos elgesį, nebent tik tiek kad protokolą rašant p. Pakulą reikalavęs įrašyti, kad nieko nerasta ir kad jį muše, į ką gavęs atsakyma: „O kas matė?“

Policija ieškojusi naujo-ku.

Klaipėdos uostas.

Klaipėdos uostan įplaukė ir išplaukė sausio mėn. 86, valandžio — 63, kovo — 56, balandžio — 86, ir gegužės — 128 laivai.

Vilniaus lenkų laikr. žiniomis, šiais metais bus daugiausiai apgyvendinta Lenkijos kolonistų Vileikos ir Disnos apskirtyse.

Kuopu Susirinkimai

Naticoke, Pa. SLA. 12 kp susirinkimas įvyks 29 dieną liepos, 1 val po pietų, Julius Danilavičius svetainėj, kamps Ridge ir Maple St. Kviečiami visi nariai skaitlingai susirinkti į šį susirinkimą, nes bus renkami darbininkai į 7 apskričio pikniką kuris įvyks 1 dieną rugpjūčio. Turime ir kitų svarbių reikalų apsvartymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 12 kuopos.

Kazys Kvedaravičius — sekr.

W. Scranton, Pa. SLA. 143 kuopos susirinkimas įvyks 30 d. liepos, toje pačioje vietoje. Visi kiti susirinkimai įvyks pirmaus nustatytame laike.

K. Genys — sekr.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 35 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 5 dieną rugpjūčio, 2 val po pietų, B. Patelino svetainėj, kamps Bank ir Stanton St. Visi nariai malonėkit atsilankyti, nes yra daug neužbaigtų dalykų. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 35 kuopos.

C. S. Kasparavičius — sekr.

Du Bois, Pa. SLA. 153 kuopos susirinkimas įvyks 5 dieną rugpjūčio, 3:30 val. po pietų, 820 W. Weber Ave., Lietuvių svetainėj. Kviečiami visi nariai ir narės skaitlingai susirinkti į šį susirinkimą, nes turime labai daug svarbių reikalų apsvartymui. Taipgi neužmirškite užsimokėti užvilktas mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 153 kuopos.

J. Stačiokas — fin. sekr.

Cleveland, Ohio. SLA. 136 kp. susirinkimas įvyks nedėlioj, rugpjūčio 12 d., 12:30 val. po pietų, Lietuvių svetainėj, 6835 Superior Ave. Visi nariai malonės dalyvauti susirinkime.

J. J. Žilīs — išdo raštis.

Brooklyn, N. Y. SLA. 38 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, 5 d. rugpjūčio, 2 val. po pietų, 803 Driggs Ave. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti savo mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 38 kp.

A. Lesniauskas — sekr.

Newark, N. J. SLA. 245 kp. susirinkimai yra laikomi kiekvieno mėnesio pirmą pėnyčią. Ateinantis susirinkimas įvyks 3 d. rugpjūčio, 8 val. vakare, Lietuvių svetainėj, 180-2 New York Ave. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti skaitlingai. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 245 kuopos.

Ig. Urbonas — sekr.

Paterson, N. J. Pranešimas SLA. 101 kuopos nariams, kad kad praitame mėnesiniame susirinkime yra nutarta laikyti susirinkimus F. Balionės svetainėj, 62 Lafayette St., pirmą pėnyčią kiekvieno mėnesio. Sekantis susirinkimas įvyks 3 d. rugpjūčio.

J. Danielius — sekr.

Dr. Ignatas Stankus 1210 So. Broad Street Philadelphia, Pa. LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokas ligas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas). OFISA VALANDAS: Nuo 9 iki 11 A. M. Nuo 2 iki 4 P. M. Nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

NEW YORK HAMBURG UNITED AMERICAN LINES JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE Trumpiausias susisiekimas su visomis dalimis LIETUVOS. Savaitiniai išplaukimai nuo Pier 86, North River, 45th St., New York, ant laivų „Resolute“, „Reliance“, „Albert Ballin“, „Deutschland“ su I, II ir III klasi ir gerai žinomi laivai „Mount Clay“, „Mount Carroll“, „Mount Clinton“, „Hansa“, „Thuringia“ ir „Westphalia“ su kajuotoms ir III klase. Geras mandagus patarnavimas, skanus maistas, smagus itaisyimai. United American Lines, 39 Broadway, New York, arba bile autorizuoto agento.

Ruffles Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra mačoni kombinacija. Tos nesvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekvieno plaukus. yra mirtina prieš pleiskany. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visiška pranyks pleiskanos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit Ruffles. Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiančiame tiesiai iš laboratorijos. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

DYKAI 20 dienu Ismėginamas Gydymas

Skilvio Kliuties, Nesveikų Kepenų, Nevelkiančių Vidurių ir Vidurių Užkietėjimo.

Šitas vaistas veikia taip greitai, kad gerą jo veikimą gali pajauti ir kelias dienas. Jis yra stebuklingas vyras ir moterims, turintiems Skilvio kliuti, Nesveikų Kepenų, Vidurių Kliuti, arba tiems, kurie turi Kietus Vidurius. Šitas vaistas sustiprina ir atstato skilvį, padidina apatę greiti pagalba. Jis apsaugos ir prasalina žarnas ir išpūtimą iš skilvio ir vidurių, prasalina svagų, nerviška galvos skaudėjimą ir tulžingumą, nuvalo apklota lėtvai ir pasaldina knop. Gali sustiprina ir atstato vidurius taip, kad jie tiksliau išsina laukan ir tuoj apsaugos nuo vidurių užkietėjimo.

Šitame vaiste yra tam tikra Geležies forma, kuri padaro gausų raudoną kraują—tokia Geležis, kuri suteikia spalvą išlytėjusiems viduriams ir žėrų skilms. Jis taipgi turi Fosforą, didžiausią žinoma vaista stiprinamąjį Nervams padaryti. Fosforas yra Gamtos tikrasis Maistas Nervams ir Energijos Dava. Be to jis turi SESIS kitus vertingus vaistus. Šitas Gvybės Duodantis, Stipruma padarantis sudėtinis vartojas visam pasauli geriausis gydymas, kad padarinai stiprius, sveikus, tvirtus vyrus ir moteris.

Šitas stebuklingas vaistas yra Nuga-Tone. Tūkstančiai vyrų ir moterų per jį aptarę greito sveikata, padidino stiprumą, atgaunę energiją, įėjo didesne ilvėrmė. Nuga-Tone skirna, sutaiso, sustiprina ir paverčia Raumenų Nervų Sistemą—visus Gvybės Organus ir Kuop Funkcijas—padeda jiems atlikti darbą taip, kaip Ganta yra leidus. Tai yra vienintelis saugus ir išmintingas budas greitoms ir patenkintoms skėmsms gauti.

Nuga-Tone padidina svarumą liesiems žmogams ir suteikia daugias energias, daugias ambicijos—prasidina gyvenimui. Šilpūsiai, sunykūsiai, paralyžuotiems, nervuotiems, pabėgusiems, nesveikiems, sergantiems vyrams ir moterims nėra nieko geriau per Nuga-Tone'ą, juo taip greitai ant kojų pastato. Paragūkite Nuga-Tone'ą kelias dienas o jus žiesite kaip naujas žmogus.

Kas tik skaitis šitą privalo šandien pripildyti Kupona šemias: Laburavimas gali padaryti daug bloga! Nuga-Tone yra tik \$1.00 pakuotini. Kiekvienas pakelis turi 90 tablečių—vieno pilno mėnesio Gydymam. Gali gauti šias pakelius už \$5.00. Paragūkite Nuga-Tone'ą per 20 dienas mūsų atakymus ir jei nebūsite patenkintas skėmsmis, sugrąžinkite likusią pakuotį dali, o mes tuojaus atstokėsim visus tamtos pingus. Prisiųsk šandien—TUOJAUS. Negali praktiškai nei cento. Nuga-Tone laipai paravinėja apskritimui ir abipolčiai garantuoja, kad jis suteiks pilnas patenkintimas, arba pinigai bus sugrąžinti. Žiūrėk garantijos kiekviename pakelyje.

PRISIŪSK ŠITĄ KUPONĄ ŠIANDIEN. NATIONAL LABORATORY, DEPT. LE-5 -1018 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

GERBIAMIEJI—Čia įdedu \$... pakelį Nuga-Tone'ą. Aš imsiu Nuga-Tone'ą 20 dienu, o jei aš nebūsiu patenkintas, tai likusią dalį pasiųsiu signal, o jus man sugrąžinsite pinigus.

Vardas ir Pavardė... Gaišė ir numeris... arba R. F. D... Miestas... Valstija...

EXTRA! \$20.00 UŽ \$40.00

Užsakykite tuoj geriausių knygų iš žemiau talpinamo knygų sąrašo — už \$40.00 (pilna kataloginė vertė), o AUSROS KNYGYNŲ prisiųskite tiktai \$20.00. Tokiu budu, užsakydami knygų virš pažymėta verte gausite per pusę pigiau. Jei užsakykite knygų už daugiau negu \$40.00, rokuojant katalogine kaina—prisiųskite pusę tos sumos kiek yra užsakomųjų knygų vertė. Užsakydami vieną ar kelioliką knygų iš šito sąrašo prisiųskite tiktai tiek už kiekvieną knygą, kiek tos knygos yra numazinta kaina. Šitų knygų nupiginimas tęsis iki rugpjūčio-August 31 dieni, pertai malonėkite pasiskubinti, idant turėjus progą įsigyti sau reikalingų knygų už visai numazintą kainą.

LYTIES MOKSLAS. Tai garsi knyga, tai šaltinis sveikatos gelbėjimui, tai daktaras jaunų ir senų, moterų ir vyrų, vedusių ir viengungių. Šita knyga parašė lytiškų ligų specialistas Dr. A. J. KARALIUS. Knyga su daugeliu paveikslu, kuriuose atvaizduoja visus lyties orgaunus. Šioje knygoje aprašoma visa lyties istorija. Šita knyga reikalinga ne tik sergantiems, bet ir sveikiems. Todėl patartina užsakyti šitą knygą visiems, kurie tiktai interesuojasi lyties reikalais. Knyga didelė, pusl. 400, su drutais aparais. Kaina \$7.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$4.00

KULTUROSI ISTORIJA. Trys didelės knygos su daugel paveikslų. Tai yra viso svieto kultūros istorija pradėjus Egiptu, Amerika ir baigiant Lietuva ir kitais kraštais. Trys knygos gražiais aparais, puslapių 505. Kaina \$4.00 iki Rugpjūčio-August 31 dieni \$3.75

ARTISTIŠKŲ PAVEIKSLŲ KNYGA. ARTISTIŠKŲ PAVEIKSLŲ KNYGA — MOTERŲ BEI MERGINŲ. Šioje knygoje telpa 350 artistišku paveikslu gaminti didžiausių artistų viete. Paveikslai yra gaminti — gryni. Po paveikslais aiškiniama angli kalba. Gražiais, storais aparais. Kaina \$5.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$4.50

VALGIŲ GAMINIMO IR NAMŲ PRIŽIŪREJIMO KNYGA. Tai yra kukorystės knyga. Mokina kepti ir virti, sutaisyti gardžiausius valgius ir gėrimus, taipgi ir kitus šeiminkavimo darbus. Drutais audimo aparais, puslapių 162. Kaina \$1.75; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.50

KUNIGŲ BIBLOS BIBLIJA. Knyga didelė, su daugeliu paveikslu — vaizduoja kunigus, miškas ir tt. Taipgi randasi daug pamokslų kunigo Biblos. Kaina \$3.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.00

BARBORA UBRYKA. BARBORA UBRYKA ARBA KLIOŠTORIUS IR JEZUITAI. Su paveikslu. Aprašoma baisi padėtis miškas Barboros, kuri 22 metų išgyveno klištoriaus kalėjimo urve. Drutais aparais, pusl. 118. Kaina \$1.25; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.00

GYVENIMO MOKYKLIA. Gyvenimo MOKYKLIA. Šita knyga yra viena iš tu knygų, kurią skaitant pakelia dvasią ir duoda norą siekti prie mokslo, prie biznio, prie atsizėjimo. Labai naudinga knyga dėl moksleivių ir kitų, kurie nori patapti garsiais žmonėmis. Pustl. 235, apdaryta. Kaina \$2.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.00

DRAUGIJOS IR ORGANIZMO EVOLUCIJA. DRAUGIJOS IR ORGANIZMO EVOLUCIJA. Pagal Darvino, Weismeno, Kropotkino, Spencerio ir kitų parašė Arthur Lewis; vertė Dr. A. J. Karalius. Pustlapių 187. Kaina 50 centų; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik 45c.

HYGIENA. HYGIENA ARBA MOKSLAS apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernes, Dr. Noll ir kitus sutaisė Sernas. Kas nori apsaugoti nuo visokių ligų, tas turi perskaityti šitą knygą. Pustl. 132. Kaina 50 centų; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik 45c.

LALIO ŽODYNAS. ŽODYNAS ANGLIŠKOS-LIETUVIŠKOS KALBOS. Šita garsų žodyna sutaisė A. LALIS. Knyga didelė, su tūkstančiais žodžių, kurie yra išgudomi į lietuvių kalbą. Gražiais „Half Morocco“ aparais, nugarai ir kampai drutos, gražios morocco skuros, šonai audimo; ant nugaros parašai aukso raižėmis. Pustl. turi 835. Kaina \$6.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$4.00

PILNAS LALIO ŽODYNAS. ŽODYNAS LIETUVIŠKOS-ANGLIŠKOS IR ANGLIŠKOS LIETUVIŠKOS KALBU. Sutaisė A. Lalis. Abi dalis vienoje knygoje, puslapių 1274, drutais gražiais aparais, kampai ir nugaros morocco skuros, šonai audimo, aukso parašais ant nugaros. Kaina \$10.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$8.00

RANKVEDIS ANGLŲ KALBOS. RANKVEDIS ANGLIŠKOS KALBOS. Praktiškas budas išsimokinti anglų kalbos pačiam per save be pagalbos mokytojų. Sutaisė J. LAUKIS. Knyga didelė, pusl. 310. Apdaryta drutais aparais. Kaina \$2.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.00

BEDIEVIŲ ŠVENTRAŠTIS. BEDIEVIŲ ŠVENTRAŠTIS. Šita knyga yra padaryta iš senų „Kardų“, randasi apie 300 paveikslų ir visi jie bedieviški, daug rėsto apie tikėjimus, dievus ir kitus dalykus. Knyga didelė, apie 1000 puslapių, drutais aparais. Kaina \$4.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.50

PAMOKSLAI ISMINTIES IR TEISYBES. PAMOKSLAI ISMINTIES IR TEISYBES. Labai žingėdus pamokslai apie išmintį ir dora. Pustlapių 182. Kaina 75c.; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik 60c.

GEOGRAFIJA. GEOGRAFIJA arba ŽEMĖS APRASYMAS. Pagal kitus parašė ŠERNAS. Knyga nepaprastai žingėdi — aprašo apie žemę, vulkanus, kiek yra pasauli viešpatysčių, kur koki žmonės gyvena, kokios jų vyatybės ir tt. Knyga didelė, su daug paveikslu, pusl. 400. Kaina \$3.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.00

SENU GADYNIŲ IŠNYKĘ GYVI SUTVĖRIMAL. SENU GADYNIŲ IŠNYKĘ GYVI SUTVĖRIMAL. Pagal Bitnerį, sutaisė ŠERNAS. Knyga žingėdi, aprašo susibudavimą visokių gamtos pavidalų. Su daug paveikslu. Knyga didelė, puslapių 370, gražiuose audimo aparuose. Kaina \$2.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.00

ETHNOLOGIJA. ETHNOLOGIJA arba ISTORIJA APIE ŽEMĖS-TAUTAS. Pagal Haberland, parašė ŠERNAS. Su daug paveikslu viso pasaulio žmonių-tautų. Knyga turi didelę mokslinę vertę — patartina kiekvienam lietuviui ją įsigyti. Pustlapių 667. Kaina \$3.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.50

KRAUJO SĖJA. KRAUJO SĖJA. Vaizduojama bausis karės laikas. Knyga 2-juose tomuose. Mušiai ant žemės, mušiai ore, mušiai vandenyse. Per abu tomus puslapių 535. Kaina \$2.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.00

BEN-HUR. ISTORIŠKA APYSAKA IŠ JĖZAUS KRISTAUS LAIKU. Pustlapių 472. Kaina \$1.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.25

MEILĖ IR DAILE. MEILĖ IR DAILE. Parašė Meilės Specialistas. Su daug paveikslu. Pustl. 207, apdaryta. Kaina \$1.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.25

PELKĖS. PELKĖS. Veikalas iš lietuvių darbininku gyvenimo Amerikoje. Parašė Upton Sinclair, lietuvių kalbon vertė Kazys Puida. Pustlapių 468. Kaina \$1.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.25

PINIGUS SIŪSKITE SYKIU SU UŽSAKYMU. PINIGUS SIŪSKITE SYKIU SU UŽSAKYMU. Jei siūsite grynais pinigais, laišką registruokite. AUSROS KNYGYNAS yra didžiausias lietuvių knygynas pasauly. Visos geriausios knygos kokios tiktai yra išleistos lietuvių kalboje čia Amerikoje arba Lietuvoje, galima gauti AUSROS KNYGYNĖ. Katalogas siunčiamas dovana. Knygų kainos nupigintos tiktai tu, kurios čia garsinamos ir tik iki rugpjūčio-August 31 dieni. Radę sau reikalingų knygų šitame sąrašė, pasiskubinkite užsakyti. Norinti agentauti mūsų knygomis, apie sąlygas klauskite laišk. Laiškus su pinigais siųskite šitau nauju antrašau:

ISTORIJA AMERIKOS. ISTORIJA SUVIENYTŲ VALSTIJŲ ŠIAURINĖS AMERIKOS nuo laiku Kolumbo ir da prieš tai iki pat šių dienu. Kuris tiktai žingėdaujas Amerikos Istorija, verta butinai įsigyti šitą knygą, nes tai yra Amerikos veidrodis, kuriame atspindžia jos kilti praeitis. Knyga didelė su pusl. 364, gražiuose audimo aparuose. Kaina \$2.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.75

DANGUS. DANGUS. Pagal Flamaroną, parašė P. Brandukas. Su paveikslėliais. Iš mokslo astronomijos. Pustlapių 193. Kaina 65 centai; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik 50c.

BIOLOGIJA. BIOLOGIJA, ARBA MOKSLAS APIE GYVUS DAIKTUS. Pagal prof. Nusbaum sutaisė Sernas. Šioje knygoje aprašoma kokiū budu atsirado gyvi sutvėrimai ant mūsų žemės, kaip jie vyta pradėjus mažu vabalėliu iki dačio ligi paukčių, galiaus pats žmogaus. Su paveikslais, puslapių 147. Kaina 60 centų; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik 50c.

KADA IR KOKIU BUDU SVIETAS SUTVERTAS. KADA IR KOKIU BUDU SVIETAS SUTVERTAS. Parašė Prof. Meyer, iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Vaizdžiai aprašoma kokiū budu tvėrėsi dangiški kūnai ir kaip musu žemė sutvėrė, taipgi kokiū budu ant jos atsirado gvyvė. Su paveikslais, pusl. 140, apdaryta. Kaina \$1.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.25

GAMTOS ISTORIJA. GAMTOS ISTORIJA. Pagal Bert parašė Dr. Basevičius. Knyga su daug paveikslu, žuvių, žmonių, medžiū, ir tt. Stora su gražiais aparais, puslapių 209. Kaina \$1.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.25

KAS YR' TAIP, O KAS NE TAIP. KAS YR' TAIP, O KAS NE TAIP. Parašė Work, vertė Dr. A. J. Karalius. Pustlapių 264. Kaina 75 centai; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik 50c.

PORTUGALŲ MINISKOS MEILIŠKI LAISKAI. PORTUGALŲ MINISKOS MEILIŠKI LAISKAI. Parašė pati mišinka Mariona Alcaforado. Knyga nepaprastai žingėdi, išpušta gražiais paveikslais. Pustl. 160. Gražiais aparais. Kaina \$1.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.25

ISTORIJA CHICAGOS LIETUVIŲ. ISTORIJA CHICAGOS LIETUVIŲ. Knyga žingėdi, apipa-sakoja laikus kada lietuviai pradėjo apsigyventi Chicagoje, apie tu laikų veikėjus, draugijas ir tt., puslapių 580. Kaina \$2.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.00

LAISVAMANIŲ KALENDORIUS. LAISVAMANIŲ KALENDORIUS. Kalendariumi randasi daug paveikslų ir gana žingėdių raštų. Sutaisė J. Mickevičius. Pustl. 60. Kaina 50 centų; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik 45c.

TRUMPA SENOVĖS ISTORIJA. TRUMPA SENOVĖS ISTORIJA. Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug da seniau prieš Kristaus giniamo iki nupuolimai Rymo viešpatystės. Knyga didelė, puslapių 305. Kaina \$1.75; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.50

ISTORIJA ABELNA. ISTORIJA ABELNA. Tai yra viso svieto istorija, apie visus pasaulio kraštus. Yra tai svarbiausia knyga norintiems susipažinti su viso svieto istorija. Parašė Dr. Basevičius. Pustlapių 498; apdaryta. Kaina \$2.75; iki Rugpjūčio-August 31 d. tik \$2.00

LIETUVIŲ PROTĖVAL. LIETUVIŲ PROTĖVAL. Parašė Dr. Jonas Šliupas. Knyga istoriška ir gana didelės svarbos. Aprašoma lietuvių padėjimas da prieš Kristų per 800 metų. Pustlapių 283, apdaryta. Kaina \$2.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.75

GYVULIŲ PROTAS. GYVULIŲ PROTAS. Parašė Dr. T. Zell, vertė J. Laukis. Yra grynai mokslinė knyga, šia knygą skaitantis sužinotis ar gyvuliai protauja ar ne ir koki gyvuliai protauja ir kurie neprotauja. Knyga labai žingėdi. Pustlapių 212. Kaina \$1.25; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.00

IS MANO ATSIMINIMŲ. IS MANO ATSIMINIMŲ. Daug žingėdių pasakų. Parašė Dr. Pletaris. Su autorius paveikslu. Pustlapių 301. Kaina \$1.25; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.00

TIKRAS ŽENYBINIS GYVENIMAS. TIKRAS ŽENYBINIS GYVENIMAS. Knygėlė telpa įvairūs patarimai apsigyventiems arba manantiems apsigyventi. Parašė Idos Cradock, vertė J. Laukis. Pustl. 40. Kaina 25 centai; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik 20c.

SAPNŲ KNYGA. SAPNŲ KNYGA. Išguldė visokius sapnus, kokius tiktai žmogus gali sapnuoti. Knyga puikiais aparais. Pustl. 264. Kaina \$1.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.40

MAGIŠKOS KAZYROS. MAGIŠKOS KAZYROS su lietuvišku išguldymu ir visais pa-aiškinimais. Kaina \$1.50; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.40

BIBLIJA. BIBLIJA ARBA PILNAS ŠVENTAS RAŠTAS SENŲ IR NAUJO TESTAMENTO. Knyga didelė virš 1100 puslapių, judais audimo aparais, aushinio titulo ansauda, rausvi lapų kraštai. Sykiu su Biblija randasi Biblijos rodyklė, su kurios padėcia lengva ieškomi dalykai Biblijoje surasti. Kaina \$2.75; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.50

PATARMĖS MERGINOMS. PATARMĖS MERGINOMS. Parašė Margaret H. Sanger, į lietuvių kalbą vertė J. Stropus. Knygoje randasi gana daug paveikslėlių išaiškinančių išsivystimą vaisiaus, neštumą ir tt. Kaina \$1.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik 90c.

SVYTURYS. SVYTURYS. Almanachas už 1912 ir 1913 metus. Telpa raštai geriausių Lietuvos rašėju: Liudo Girus, Lazdynu Pelėdos, Gustacio, Mikuckio, Vinco Krevės, Kazio Puidos, Zemkalnio, Grigonio ir kitų. Vertėtu šitą Almanachą įsigyti visiems, nes jame randasi daug žingėdių raštų. Šios abi knygos turi puslapių 540. Kaina \$2.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$1.50

MEILĖ IR ŠEIMYNA. MEILĖ IR ŠEIMYNA. Knyga su daug paveikslu, pilna žingėdių. Pustl. 260, drutais aparais. Kaina \$3.00; iki Rugpjūčio-August 31 dieni tik \$2.50

PAVEIKSLAI — ABROZAL. 4-ri ABROZAI — DID. LIETUVOS KUNIGAİKŠČIU: ALGIRDAS, GEDIMINAS, VYTAUTAS IR KEISTUTIS. Štie visi paveikslai yra tinkami papuošti namus, ofisus, svetaines ir tt. Kaina \$2.00; iki Rugpjūčio-August 31 d. visi 4 paveikslai \$1.50

AUSROS KNYGYNAS 3210 South Halsted Street, Chicago, Illinois

SAUŽUDYSTĖS PRIEŽASTYS.

(Tęsa nuo 3 pusl.)

sitenka. Ką-gi darysi? Reikia nusižudyti. Taip ir padaro.

Bet juo didesnę protą žmogus igauna, juo mažiau ir skubiau jis spręsti gali. Dabar jis jau permato gyvenimą pačiame jo nuogume. Jis savo dideliu protu išvaizduoja ir tokį gyvenimą, kokis ištikrųjų turėtų būti. Pagaliau, palyginama abudu, na ir padaro sprendimą. Jeigu tik jo sprendimo rezultatu buda, kad šitas gyvenimas nevertas gyventi, tai, žinoma, jis jį ir apleidžia — nusižudo. Ir statistikos parodo, kad proto darba dirbą žmonės daugiau savizudysčių papildo.

Weichbrodt ypač įdomę savizudystės priežastį paduoda. Jis sako, jog visokia atsakomybė tai tikrai pastumia žmogų prie savizudybės. Štai moterys, kaip tik pradėjo daugiau politikoje ir aplamai gyvenime maišytis, na ir už vieną, ar kitą dalykėlių atsakomybę imti, ir, žiūrėk, moterų savizudžių skaičius tuoj pašoko. Ir Jungtinių Valstijų statistika parodo, kad 1916 m. vyrų ir moterų savizudžių prielaga buvo 3.3:1 (vadinasi, suviršum trys vyrai prieš vieną moterį), bet 1920 m. — 2.7:1 (tai yra, suviršum du vyrai prieš vieną moterį). Žinoma, moterų gavo lygias su vyrais teises, taigi daugiau visokių reikalų pasidarė, na ir daugiau atsakomybės moterys ant savęs sukrauti turėjo.

O Bratz da kitokią priežastį paduoda. Jis įrodinėja, kad individualizmo stiprėjimas, o šeimos ir draugijos ryšių silpnėjimas veda žmones prie savizudystės. Čia, anot jo, žmogus daugiau liuosybės susigriebia; o tas ir nubloškia jį ir kur kas pavojingesnę, negu paprastai, gyvenimo vagą, kas ir sutrenkia jo dvasinį ir moralinį gyvenimą, na ir ga lutine išeiga lieka — nusižudyti.

Ir čia sveikos minties yra. Tik reikia domėn imti žmogaus pasipriešinimą visokioms reakcijoms, kokias paprastai naujos gyvenimo aplinkybės žmogui sukelia. Žmogus greičiau įeina į naujų gyvenimo aplinkybių ir santykių chaosą, negu jis spėja prie jų prisitaikyti bei prisitaikyti. Perdidelis jo jėgoms atspirti erzinimas (iritacija) išmuša, galbut, jį iš lygsvaros, na, jis ir išmains „šitą netikusį gyvenimą“ ant mirties...

Paprastai sakoma, jog persidirbimas veda prie savizudystės. Galbut, kad ir čia yra tiesos. Bet tai reikia domėn imti tik proto darbu. O rankų darbas, tai kaip tik priešingai sakyti verčia. Šit 1921 m., kuomet itin didelis nedarbas čia buvo, ir, kaip žinome, kad tai daugiausiai rankpelnius palietė, — savizudysčių skaičius ištikrųjų pasiekė rekordą! Jis kilo ir išliko į padanges.

Vis dėlto vien tik nedarbą čionai kaltinti lyg ir neįpuola. Kad jau sakytum, žmonės nedirbo ir visko turėjo, ir vistiek savizudystės dasileido, tai da nieko, bet dabar, gerai žinant, kad

kaip tik darbo žmonės nedirba, tai ir žmoniškai gyventi nebūti iš ko, — tinginiavimas savizudystės priežastimi vargiai čia gali būti. Pagaliau, juk krizio laike žmonės ne todėl nedirba, kad jie nenorėtų dirbti, bet todėl, kad jie darbo negauna. Ir už tai ne tiek nedarbą reikia čia smerkti, kiek anas neprielankias aplinkybes, kurias nedarbas padaro. O tos neprielankios aplinkybės pridaro darbo žmonėms begales rūpesčių, skausmų, taip kad jų gyvenimas pasidaro stačiai nepakenčiamas.

Bratz paduoda ir smulkesnių patžudystės priežasčių. Vis dėlto jos yra gana įdomios; taip kad aš čia imsiu ir nors trumpai jas visas paminėsiu.

Visų pirma jis sako, kad beveik tokia pat proporcija naturalis žmonių mirtingumas mažėja, kokia savizudystės, arba nenaturalis mirtingumas, didėja. Nekurio se šalyse, kaip antai: Vokietijoje, Prancijoje, Danmarke ir Švedijoje, girdi, daug savizudysčių buda, o nekuriuose, kaip antai: Anglijoje, Norvegijoje ir Olandijoje — mažai. Jis sako, kad kiekvieną ir švedų, net ir Amerikoje gyvenančių, patžudystės vistiek viršija norvegų ir olandų, taipgi Amerikoje gyvenančių.

Šitokis dalykas, rodos, lyg ir meste meta šviesos į klausimą, kad bene tik pastumėjimui žmogaus prie patžudystės daugiau veikia jo paties vidujinės jėgos, negu kad išlaukinės. Jeigu gyvenimo aplinkybės ištikrųjų tik vienos teiktų, tai tuomet permainingi gyvenimo aplinkybės, ir savizudysčių skaičius turėtų sumažėti. Žinoma, persikėlimas gyventi iš vienos šalies į kitą nevisai jau aplinkybės permains, bet visgi šiek tiek permains.

Sakoma, kad savizudybė dažniau pasitaiko imigrantuose, negu tos pačios tautos žmonėse, kurie savo krašte gyvena. O tai reiškia, kad ir gyvenimo santykiai ir aplinkybės vis tik nemenkos intakos į savizudystę turi.

Kinijoje ir Japonijoje savizudystės daug tankiau pasitaiko, negu Indijoje.

Kai del religijos, tai mažiausiai savizudysčių buda Graikų bažnyčiai, priklausančiuose. Paskui eina Romos katalikai ir protestantai. O žyduose, tai savizudystė nuolata didėja.

Savizudystė yra paprastesniu daiktu miestuose, negu kaimuose. Didmiesčiuose, beabejo, buda daugiau savizudysčių nei mažuose miestuose.

Indijoje, kur našlės sudeginimas galioja, daugiausiai savizudysčių pasitaiko moteryse.

Kai jaunuoliai pasiekia pribrendimo laiką, tai šitame laike beveik lygus skaičius ir vyrų ir moterų savizudyste pasinaudoja. Paprastai, sako, kai žmonės senyn eina, tai ir prie savizudystės labiau palinksta; tokiu budu iš senesniųjų daugiau nusižudo, negu iš jaunesniųjų. Daugiau savizudysčių buda tarp nevedusių ir našlių, negu tarp vedusių. O daugiausia tai tie ir tos nusižudo, ką yra per-

siskyrę. Ir vaikų neturėjimas prie savizudystės pasikatinas, nes paprastai daugiau nusižudo tų, kurie vaikų neturi.

Užsiėmimas, girdi, nemenkos intakos į savizudystę padaro. Mažai nusižudo darbininkų ir ukinininkų, kurie dirba tyram ore, o daugiau nusižudo kapitalistų, kareivių ir kitokių darbininkų, kurie vidui dirba. Atrodo, kad ir mažas turtas, bet jeigu tik jis nuolatai didėja, tai atgraso žmogų nuo mirties nusižudyti.

Vakariniėj Europoj, tai daugiausiai dvasinės ir jausminės nerimastys yra patžudystės priežastimi. Atrodo, kad ligos vis labiau ir labiau prie savizudystės žmones pastumia.

Paprastai nusižudymo būdai yra pasikorimas, nusikandimimas, nusimušimas, nusišovimas ir nusidurimas peiliu ar kitokiu įnagiū. Vyrai dažniausiai pasirenka pasikorimo būdą, arba jie panaudoja revolvę ar peilį; gi moterys, tai jos dažniausiai pavartoja nuodus arba puolimą nuo aukštos vietos, arba ir peilį kartais.

Pagrindinės savizudystės priežastys, rodos, yra šitos:

1. Stoka prisirišimo prie šeimos ir draugijos;
2. Nepasisekimas biznyje ir aplamai neturtas;
3. Paveldėtos tendencijos;
4. Sveikatos stovis.

Tai tiek apie savizudybę. Manau, kad ne vienas skaitytojas daug žinių šiuo klausimu pasisemti iš šito mano rašto galės, nes surinkau ir čia sukvoriau medžiagą iš geriausių šioj srity autoritetų.

Amerikiečių Domei Pinigų Stuntimo Klausimu

Birželio mėnesio pradžioj gavau laišką iš Amerikos iš Lietuvos Moterų Globos Komiteto Brooklyne, N. Y. Rašoma, kad minėtasis komitetas siunčia šimtalierių reikalams. Jokie čekio laiškė nebuvo. Birželio 13 d. gavau pakvietimą ateiti į Vilniaus skyrių Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej (Lenkijos valstybinis paskolos bankas). Nuėjus paimkė, kad skyrė iš Varšuvos esąs duotas įsakymas išmokėti man 5,620,000 lenkų markių. Man pastebėjus, kad už 100 doler. priguli daug daugiau, bent 8 milijonai l. mk., paaiškina: bankas išmoka sulgy dienos kurso tik tuomet, jeigu tas, kam pinigai siunčiami, atneša kurio nors Amerikos banko čekį, kaip štai American Express Company ar kitų, su kuriais Polska K. K. Pożyczkowa turi ryšį, jei to nėra, tai bankas išmoka sulgy savo nuožiuos visai dagi neskelbdamas, kiek buvo pasiusta doleriais. — Nenorėdamas nustoti našlaičių reikalams 30 dolerių, nes siuloma lenkų markių suma atatinka tik 70 doleriais, o ne šimtui, pareiškiau, kad perlaida grąžinti Amerikon, tuo labiau kad pinigų gauti tuoju nebuvo galima, nes visai klaidingai parašytas mano vardas ir reikalinga daug prirodymų.

Išreikšdamas širdingą ačiū Lietuvos Moterų Globos Komitetui Brooklyne N. Y. ir visiemis aukotojams, tikėdamas, kad pinigai greit vėl sugrįš, prašau Amerikiečių siunčiant pinigų Vilniau turėti tą atsitikimą

omenėje. Jeigu pinigai siunčiami per Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa būtina tam, keno vardu pinigai siunčiami, turi būti prisiustas čekis Amerikan Express Company išrašytas doleriais. Lyg šiolei geriausiai pinigai buvo gaunami per Bank Towarzystw Spółdzielczych Oddział w Wilnie. Tas bankas pirmiau išmokėdavo doleriais, o pastaruojų laiku lenkų markėmis sulgy tos dienos kurso, kuo met pinigai išmokami. Išmokėti doleriais dabar bankams yra uždrausta. Su minėtu banku turi ryšį Baltic States Bankas New Yorke. Pinigai buvo išmokami teisingai ir be čekių, bet geriau, jei tas galima, kad čekiai būtų siunčiami.

Svarbu taippat, kad aiškiai ir teisingai būtų parašytas ant rašas, ypač vardas ir pavardė ant čekio. Siunčiant pinigų Komitetui jo pirmininko vardu, reikia taip adresuoti laiškas ir tokį paduoti antrašą banke: Poland Wilna Jagiellonska 9 m. 3. dr. Daniel Olsejko, jei Komiteto išdininko vardu kun. Cibiro, tai taip: ks. Krzysztof Czibiras, Jasna 8; galima išrašyti čekiai ir visiems lietuviams žinomom dr. Basanavičiaus vardu (jam maloniai sutikus tarpininkauti) dr. Jan Basanowicz Gimnazjalna 4. Laiškai privalo būti apdrausti. Komiteto antrašas paprastai laiškam ir pranešimams — Dominikanska 12 m., 23 sekr. Stasys Kairiukštis.

Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto pirm.

D-ras Dė Alseika.

NAUJI RASTAI

Istorinė Lietuvos Valstybės apžvalga. Parašė P. Klimas. Išleista Kaune 1922 m. Pustl. 42. Kaina 25c.

Lietuvos paštas 1922 metais. Inž. K. Puidos bendra redakcija. Išleido Susisiekimo Ministerijos Pašto, Telegrafo, Telefono Valdyba, Kaune. Pustl. 92. Kaina 35c.

Netikę ganytojai — 5 veiksmų drama. Parašė Oktav Mirbo, vertė N. Lukavičius. „Varpo“ Bendrovės leidinys, Kaune. Pustl. 96. Kaina 35c.

Kada rauda siela. Parašė Vaidilutė. Matomai išleista atūros lešomis, Kaune, 1922 m. Šiame leidinyje yra 16 atskirųjų dalykėlių, kurie labai vaizdžiai ir jautriai nupiešia tas valandas kada rauda siela... Pustl. 123. Kaina 35c.

Visa Lietuva. Yra didelė informacijų knyga apie visą Lietuvos gyvenimą. Šioje knygoje galima rasti visokios informacijos apie Lietuvą, kokių tik kam reikalinga. Redaktorius ir leidejas Inž. K. Puida. Pustl. 544. Kaina \$2.00.

Ant Politikos Laktų — sargas. Tekstą parašė Vaisgantas, iliustracijas piešė Adomas Varnas. „Vaišos“ Bendrovės leidinys, Kaunas. Teksto 15 pustl. ir 33 paveikslai — satyros piešiniai iš praeities Lietuvos darbuotojų politinio veikimo. Kaina \$1.50.

Visas aukščiausias paminėtas knygas Amerikoje galima gauti pas Vl. Lazdyną, 315 Walnut St., Newark, N. J.

Kada mes iš numirusių prisikelsime — trijų veiksmų dramatiškas epilogas. Parašė Henrik Ibsen, vertė A. A. Tušys. Spauda „Dirvos“, 7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Pustl. 111. Kaina 35c.

Juozapas ir Zebora ir Pariono sapnas — dviejų aktų, septynių atidengimų bibliška mėlės drama. Parašė K. S. Karpačiūnas. Spauda „Dirvos“, 7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Pustl. 118. Kaina 50c.

LIETUVIAI AMERIKOJE

CHICAGO, ILL. Damijonaičių Draugų ir Rėmėjų Žinia.

M. J. Damijonaitis, kaip jau nekartą buvo pranešta per spaudą, su nulažta koja gulėjo per keturis mėnesius Cook County ligoninėje, dabar liepos 1-mą d. tapo pargabantis į savo kambarius.

Nors Damijonaitis dar nepajėgia vaikščioti, bet jaučiasi daug smagiau savo namuose ir priegtam gali nors pasėdėti šale savo sergančios moters ir nors jos pagalba dar nieko negali veikti, tačiau nors žodžiu palengvina jos kentėjimus.

Todėl draugai ir rėmėjai, kurie norite prisijusti nors kelis dolerius ar užuojautos žodžius jų nelaimingam likimui ištiktams, ateityje rašykite sekantį antrašau: M. J. Damijonaitis, 6725 Stoney Island Ave., Suite 5, Chicago, Ill.

Beto galima siųsti auksas Damijonaičių Rėmėjų Burelio Išdininkui — S. V. Valančius, Universal State Bank, N. W. Cor. So. Halsted & 33-rd St., Chicago, Ill.

A. L. Lukas.

INKERMAN, PA.

Liepos 4 d. Inkermano parke įvyko iš eilės taip vadinama 10-ta „Amerikonų Lietuvių Diena“ (American Lithuanian Day). Ši diena buvo kunigų inkorporuota prieš dešimt metų ir pavadinta „lietuvių diena“. Šiandien ji tapo perkirkstyta, parodant savo nuogumą, kaip sparijai lietuvių „tėveliai“ neriasi iš lietuviško kailio. Kad pridengti savo veidmainystę, jie sako daranti tai del tikėjimo. Lietuviai ateiviai, sako, mažai apie tikėjimą paiso, todėl tikėjimą dabar turi palaikyti čion gimę lietuviai. Dabar matoma kiek Amerikos kunigams apeina Lietuva ir lietuvių gerovė.

Šių metų išvažiavime visas programą nesiskyrė nuo kitų praėjusių metų. Išryto mišios su paprastu \$50.00 primokėjimu. Toliau jaunuolių lenktynės; paskui kumstynės ir bažnytinis chorų dainos; ant galo prakalbos. Prakalbų vedėju buvo kun. Sinkevičius, kuris prasidėjo 4 valandą po pietų. Kalbėtojai buvo trys: pirmausias kalbėjo p. Durkin, Serantono miesto majoras. P. Durkin, kaip ir visi angai Amerikos patriotai, liepė lietuviams būti ištikimais ir gerais Amerikos piliečiais ir tt. Kada ant galo p. Durkin, rodydamas pirštų už burį sėdinčių kunigų, ėmė juos aukštinti, girti, sakdamas, kad lietuviai kunigai yra aukštadvasiai, geri patriotai. Lietuviai, girdi, laimingi, kad turi gerus ištikimus vadovus ir taip panašiai ėmė pasakoti lietuviams neužtarnautus mūsų kunigų darbus. Baigiant tuos majoro pagyrus iškilo nesmarva kunigams incidentas. Būrys stovinčių lietuvių angliakasių, kurie klausėsi p. Durkin prakalbos, ėmė šaukti: „valio Kapalini“. Šie žodžiai tarsi žaibas nukrito ant estrados į tarpai sėdinčių kunigų ir tuojuos pradėta šaukti: „Kopalini — italų insurgentų bedievis, rėmėjas angliakasyklose streiku, kad jo visus pasekėjus žemė prarytų“.

Tuojuos tapo pašaukta trys policijantai ir du lietuviai, Kapalini pasekėjai, tapo nuo sveitainės pagrindų prašalinti. Kun. Sinkevičius susirinkusius tėviškai iškilojo ir tokiu budu vėl viskas atėjo prie tvarkos. Antras kalbėjo kun. Bartuškas iš Mt. Carmel, Pa. Kun. Bartuška visą savo kalbą pa-

šventę link Lietuvos. Pirmiausiai priminė kaip lietuviai noriai kovojo su savo priešais vokiečiais bermontininkais ir rusais ir šiokiu budu iškovojo Lietuvai laisvę. Ant galo kun. Bartuška sako, kad Lietuva dar ir šiandien nėra laisva; dar, girdi, šiandien aušros vartų mūsų švenčiausia panelė nėra atliuosuota, todėl kun. Bartuška liepia lietuviams dėti auksas, žinoma, į Tautos Fondą ir sudėjęs daug auksų, atliuosusią švenčiausią panelę ir kartą visą Lietuvą.

Tarpe stovinčių burio lietuvių išliko ginčas: klausimas ir atliuosavus švenčiausią panelę iš po lenkų globos, pas lietuvius ir tarpe lietuvių bus jai geriau? Tulas lietuvis štai kokį pastatė argumentą: švenčiausia panelė yra lenkų padaras ir lenkų davatkos yra daug maldingesnės už lietuvių davatkas. Taigi tegul, sako, lenkai pasiima savo „matka boska polska ostrabramska do Varšava“, o lietuvius tegul palieka ramybėje, tada lietuviai atsiims savo sostinę Vilnių ir kitus užgrobtus Lietuvos turtus.

Trečias ir paskutinis kalbėtojas buvo „prof. d-ras“ K. Pakštas, kuris pirmiausiai pasisakė, kad jis sugrįžo iš Sveicarijos, kur gyvendamas keleta kartų atlankęs Lietuvą. Toliau savo kalbą nukreipė ant Lietuvos darbininkų ir sulygines su Amerikos darbininkais perserėgėjo Amerikos darbininkus, kad į Lietuvą nekeliatų. P. Pakštas apgailavo, kad pasaulyje yra permaža kunigų, todėl Amerikos darbininkams liepė leisti savo vaikus į mokslą, o paskui i kunigus. Lietuvoje šiandien, sako, išsiplėtojus bedievybė — Lietuva valdo bedieviai. Bet kada užaugs Lietuvos pavasarininkai ir ateitininkai, kurių šiandien Lietuvoje yra 30,000, tuomet susidarys stipri armija. Tuomet Lietuva apsisvalys nuo bedievytės ir bus tikrai laisva krikščioniškai demokratiška šalis.

Tai šitaip nupasakojo apie Lietuvą ir kitus lietuvių reikalus amerikonių-lietuvių 4 d. liepos išvažiavime mūsų krikščioniškai klerikališkai demokratų kalbėtojai. Prie užbaigos reikią dar pažymėti apie abelusius šio išvažiavimo išpuždius. Lietuvių publikos šmet suvažiavo pažymėtinau mažai. Bet užtai kunigų pribuvo viso dvidešimt, tarpe kurių ir du lenkai kunigai buvo. Iš šito galima spręsti, kad mūsų kunigėliai be svyravimo draugauja su lenkais.

Pelnas išvažiavimo buvo skiriamas Luzernos ir Lackawanos apskrčių našlaičiams, bet kokioj įstaigoj tie našlaičiai negalėti, tai nė pats Romos papaveragalėtu pasakyti. Tarpe suvažiavusių šeimynų buvo matytis daug stiklinių „samagonkos“. Ir vakare vyrai ir moterys strapinėjo su nusvirusiomis galvoms.

NEW HAVEN, CONN.

Šiuomi pranešu New Haveno lietuviams, kad pinigai, kurie buvo suaukauti laike SLA. 142. kp. vakarienės 11 d. vasario, 1923 m., kovai už Klaipėdą, buvo per mane persiųsti Vyriausiam Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetui. Štai čionai to komiteto pirmininko pranešimas:

„Vyriausis Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas. „Klaipėda, birželio 12 č., 1923 m. „Gerb. V. Ausukaitiui, New Haven, Conn.

„Malonėkite pranešti aukotojams mūsų padėką už gautasias

auksas — 118 (šimta aštuoniolika) litų.

„Malonu matyti, kad broliai ir Amerikoje gyvenantieji nėra pamiršę Klaipėdos, bet supranta jos reikšmę Lietuvai. Per Klaipėdą Lietuvos gali įeiti pasauli ir užtikovoti sau atatinamą vietą. Bet užtat ir reikia mums visomis išgalėmis ir bendroms jėgomis pasistengti palaikyti Klaipėdą lietuvių rankose. Ir turime vilties, kad Jūs mūsų neapleisite.

„Sveikiname Jumis, broliai amerikiečiai!

Martynas Jankus, Pirmininkas.”

Taigi šis laiškas liudija, kad pinigai jau priimti ir su šiuomi mano atsakomybė už tų pinigų persiuntimą baigiasi.

V. Ausukaitis.

Straipsnis XXIX.

Kudikio maistą niekadoms nereikia parinkti iš vieno ar dviejų tik valgių. Įvairumas reikalingas idant sugiekti visą statinio medžiagą. Vieno dumas irgi išvengiamas. Vaiko maistas turi kasdieną turėti bent vieną iš šių valgių.

Javų ir kitokių grūdų; tie kurie turi kevalus, kaip sėlenos, čielis kviečiai, nepaliruotos ryžės, laiko savy vitaminius ir yra rupus, kas neprieleidžia prie užkietėjimo vidurių. Daržovės, ypatinai žalios, turtingos geležie, mineraluose ir vitaminuose — tas yra ir vaissuose. Niekadoms nereikia duoti saldinių tarp valgių, bet galima duoti kaip spąskoną po to kai suvalgyti pietus. Cukrų galima dėti į koki, pudingus ir vaissus. Pieno ir kiaušinių riebalai tinka vaikams, bet jų nėra keptuose valgiuose. Mėsos labai mažai reikia duoti pirm septynių metų.

Pienas yra geriausias ir sveikiausias maistas augančiam kudikiui. Tai tobuliausias mūsų turimas maistas ir pigiausias. Pienas turi gryno proteino, kuris atsaito sunaudotą medžiagą ir teikia medžiagos augančiam kūniui; riebalų, kurie teikia kurio kuno veikimams; karbohidratų cukro pavidale, kuris taipgi yra kuras, tik greičiau dega negu riebalai. Kiekvienam kudikiui paprastai reikia duoti parę per dieną. Borden's Eagle Pienas, du šaukštai atmiesti 3/4 puodeluko vandens, suteikė daugelį nedapenėtų mokyklos vaikų svorio. O nedapenėjimas yra uostas ligonis.

Vaikas dažnai nemylti pieno vieno. Tad galima duoti su koku, kiaušiniene, sriubose smetonėje ir tt. Del pavyzdžio duodame du receptus:

Kiaušiniene (asmeniškas receptas).

- 2 šaukštai Borden's Eagle Brand 1% kiaušinis
 - 1/16 šaukšto trintų riesutų
 - 7/8 puodelio vandens
 - 1/4 šaukštelio vanilos
- Sumaišyk Eagle Brand su vandeniu gerai. Įplak kiaušinį ir plak gerai. Pridėk vanilį ir riesutus. Gėp garu vidutiniškai karšty. Jei įbedus peilio galunę į košelės vidurių peilis neapilpa, tai kepti užtenka.

Koko.

- 3 šaukštai koko
 - 3 šaukštai cukraus
 - trupučiuką druskos
 - 3 puodeliai verdančio vandens
 - 1 puodelis Borden's Eagle Brand
- Sumaišyk koku, cukrų ir druską; atmišk vandeniu, pilant po truputi. Pavirink bent dvi minutes, įpilki pieną ir plak idant ant pavirio nepasidarytų putų. Pasidaro skanes nis jei prieš padavimą įdedi 1/4 šaukštuko vanilos.

Motoms kurios turi kudikius, bet negali jų žindyti stiprai rekomenduojama Borden's Eagle Pienas del bon kūnių. Tai puikiausias pienas sumaišytas su gryniausiu cukrum. Borden's Eagle Pienas yra maistas, kuris stato vaikams vikrias kojas ir stiprius kumus. Jis duoda vaikui svorio reikalingo jo sveikumui. Ji rekomenduoja gydytojais del jo aukštos kokybės. Jei nežinai kaip vartoti Eagle Pieną iškirpki kuponą iš telepančių apgarsinimų ir gausi visai dykai visas informacijas, kaip prižiūrėti kudikį ir savę pačią.

ŽMONIŲ SVEIKATA

IVADAS Į SOCIALINĖ MEDICINĄ.

Rašo Dr. A. J. Karalius.

Žmogus visuomet stengėsi skausmą išvengti, ligas pašalinti. Noras gyventi kuolaimingiausia ir kuoligamiausia visuomet žmogui nedavė ramybės. Jau žilų senovėje randame savo rūšies gydytojų, burtininkų, laimės ir sveikatos ieškotojų. Neturėdami supratimo apie ligas, mūsų protėviai, žinoma, galėjo tikta spėlioti, bandyti įvairių žolių skysčius gerti ir turėti vilties pasveikti. Gamta, matoma, visuomet stengdavosi palaikyti žmonių sveikatą apsaugoti nuo mirties. O gyvenimas tuomet buvo nepalyginamai lengvesnis, nepalyginamai sveikesnis. Gyvenantiems tyrame ore žmogus, tiesą pasakius, vaisiai nebuvo reikalingi: jei kiek silpnesni greičiau mirė, tai tautai buvo dar sveikiau, nes palikdavo vien stiprus, sveiki nariai, natūralinės atrankos palikti veislės palaikytojai.

Atsiradus šio tokiai civilizacijai, atsiradus kaimeliams, miestams, pradėjus išgyventi šio tokiai kultūrai, žmonių gyvenimas sveikatos žvilgsniu pasidarė daug sukrautinesnis (komplicuotas), painesnis. Sveikatos užlaikymas virto rimta problema, ligų gydymas pasidarė visai veislei svarbus dalykas. Ir reikalingumas pagimdė gydytojus, medicinos mokslą, visą, kas liečia sveikatos užlaikymą. Šimtmečių šimtmečiais medicinos mokslas neturėjo tvirtu pagrindu, nebuvo net mokslas mūsų dienų prasme: buvo tikta pirmutiniai bandymai, pirmutiniai spėjimai, buvo tikta nupirkta žemė, ant kurios modernoji gadyne pastatė medicinos mokslo rūmus. Tie rūmai paskui tapo atremontuoti, pataisyti, padidinti, patobulinti. Ir šių dienų medicina yra sukuoipimas daugybės atskirų mokslų. Šiandien medicinos mokslan sutalpinta biologija, chemija, fizika, fiziologija, psichologija, anatomija, bakteriologija, farmacija, toksikologija, ir kt. mokslai, nekaltant apie ligų gydymą ir higieną. Šių dienų medicina vaduojasi eksperimentais, tyrimais, su jokiais spėjimais ir prietarais visai nesiskaito. Ir ligų naikinimo srityje modernoji medicina vaduojasi tikta pripažintais faktais, tyrimais įrodytais dalykais, gryno mokslo priemonėmis.

Higiena vadiname mokslą, kuris nurodo, kaip gyventi, kad išvengus ligų. Aplama prasme, higiena yra saugojamoji medicina. Higiena gali būti į sekamus skyrius padalinta: a) asmeninė higiena — ką asmuo turi žinoti apie apsaugojimą nuo ligų, b) socialinė higiena — ką draugija privalo daryti, kad apsaugojus žmones nuo ligų, c) vaikų higiena — kaip sveikai vaikus išauklėti, d) industrialinė higiena — kaip apsaugoti darbininkus nuo įvairių moderniosios industrijos modų, ligų, ir tt. Socialinė

higiena bene bus svarbiausia higienos dalis. Socialinė higiena, mokslas apie draugijos sveikatą, susiduria su įvairių įvairiausių klausimais, gvildeina opiausias problemas. Socialinės ligos (gonorėja, sifilis), eugenika arba mokslas apie žmonių veislės patobulinimą, prostitucija, įvairiausi lyties suirimai ir visokios lyties ligos, abortai arba persileidimai, paveldėjimas, apsigėdimai, meilės reikalai, apsigėdijimas nuo apvaisinimo, apsaugojimas nuo venerinių ligų — šiais ir kitais klausimais užsiima socialinė higiena. Visi tie klausimai, kaip matote, labai svarbūs ir be galo opūs. Šitie klausimai visiems svarbūs, bet ne visi turi drąsos rimtai jais susidomėti.

Nėra reikalo aiškinti kiek žalos padaro prietarai ir ne žinystė, kiek nelaimių ir skausmų suteikia venerinės ir lyties ligos, kiek šeimynų suardo nesupratimas paprasčiausių dalykų, kiek moterų kenčia dėl visokių klaidingų patarimų. Nėra reikalo aiškinti kiek blėdies padaro prostitucija asmeniui ir draugijai, kiek mirimų suteikia sifilis, kiek protų suardo visos venerinės ligos, kiek venerinės ligos naikina tautas, ir tt. Tie dalykai mums savo laiku paaiškės.

Čia norėčiau štai ką pasakyti: socialinės higienos klausimus aiškindamas aš niekam pataikauti neketinu, pasakysiu tai, kas man išrodo teisinga, reikalinga žinoti, visai nepaisydamas, ar kam patiks ar ne. Man rūpės teisybė, nuoga teisybė pasakyti. Kartais man prisėis keno nors vienoki arba kitoki prietarai paliesiti, pakudenti, vienas kitas pabarimo žodelis pasakyti tiems, kurie pabarimo užsitarinaus; man prisėis kai kas pagirti, kai kas nupeikti. Teisybė dažnai nemaloni ir karti, bet teisybė pasi- lieka teisybe lyties reikaluose kaip ir visur kitur.

Kadangi „Gydytojas“ yra grynai sveikatos laikraštis, be jokių politinių arba religinių ginčų, tai mes galime atviriau pasikalbėti, ir pasikalbėsime. Mums joki skelbimų apmokėtojai, joki humbugieriai negali uždrausti kas reikia pasakyti, nes mūsų laikraštis norams nepataikauja, jokių humbugieriškų skelbimų neima. Mes turime liuosas rankas, galime rašyti tai, kas mums išrodo reikalinga ir teisinga. Aš apsiėmiau rašinėti tikta dėl viršminėtų priežasčių, butent, kad aš galiu be jokių varžymų pasakyti tai, kas žmonėms reikalinga žinoti. Aš rašinėsiu tikta socialinės higienos klausimais, tikta savo specialybės srityje.

VASARA IR VANDUO.

Kada žmonės turi „mūšainio“, naminio vyno ar alaus, apie vandenį jie natori girdėt. Bet skaitykite šitą straipsnelį ir bus vėsiiau.

Apie du-trečdaliu viso žmogaus kūno yra vanduo ir tik viena trečioji dalis yra kitos medžiagos. Taigi žmogus yra vaikščiojantis

skystimas. Žinoma, vanduo yra susijungęs kune su kitom medžiagom. Ir jis ei na iš kūno greičiau, negu visos kitos medžiagos per inkstus šlapimo pavydalu, per odą prakaito pavydale, per plaučius kvėpuojant, su išmatom, seilėm ir tt. Pri-seina papildyti kūną vandeniu, nes, kada jo mažai ir kitos medžiagos metamos sparčiau laukan. Kraujas ir įvairūs liaukų syvai turi ytin daug vandens. Vanduo prigelbsti nunešti maistą kožnam kūno narveliui; jis pagelbsti išstarpinti ir iš-nešti nuodus ir nudėvėtas, medžiagas — liekanas. Stoka vandens verčia kūną bādauti ir nuodų jame atsiranda, todėl dingsta gyvumas, ligos greičiau atsiranda.

Kiek žmogus turi gerti vandens, kad buti sveiku? Nėra galima visiems sykiu atsakyti. Reikia imti aty-don žmogaus ugį, jo maistą, jo darbą ir atmosferą, kokioj jis dirba. Juo žmogus sunkiau dirba, tuo labiau jis kvėpuoja, prakaituoja ir liekanų iš jo kūno metama daugiau su šlapumu, todėl jis turi gerti daug vandens. Maistas, suside-dantis iš žuvies, mėsos, sudorio ir kitų proteinų irgi reikalauja daug vandens. Vasaros šiluma ne tik prakaitu vandenį išima iš kūno, o ir visos cėlės lieka veiklesnės, tai yra cheminis keiti-masis eina sparčiau, todėl jo palaikymui ir liekanų tinkamam išmetimui reikia gerti daug vandens. 4 kvortos vandens vasaros laike suaugusiam ir dirbančiam žmogui visai nedaug. Tu-li privalo gert 5 ir 6 kvortas.

Kudikiams irgi reikia duot vandens. Virinti reikia tik tokiose vietose, kur bangu liga apsikrėsti. Chicagoj, Nek Yorke, Bostone ir kituose dideliuose miestuose vanduo yra sveikas ir virinti jo nereikia.

Jaunas vyras, gerų norų, pusėtinai apsikaitęs, rengiasi apsigėsti, atėjo patarimų. Jam pasakyta: — Svarbiausias dalykas tai tamstos ir žmonos sveikata. Be sveikatos negali buti meilės, nei laimės šeimyniam gyvenime. Meilė labai geras dalykas, labai reikalingas dalykas, bet tamstos sveikata geresnis dalykas, reikalingesnis dalykas. Jei sveikas esi liuosas nuo venerinių ir kitokių ligų — apsigėsk ir busi laimingas; apsigėirėk, kad tavo busima moteris ir-gi butų sveika. Tai geriausi patarimai.

Pasakyk savo gėlimus ir skausmus daktarui, o ne žmonėms, kuriuos sutinki gatvėse. Jie nenori girdėti tavo bėdų.

Jei gali padaryti savo artimui gero, padaryk tai šiandie — neatidėliok, nes tu kito amžiaus negyvensi.

Dešimts metų galima pa-ilginti žmogaus amžius, jei tik dantys bus užlaikomi sveikais.

(Iš „Gydytojas“)

Biznieriai Garsin-kitės „Tėvynėje“.

JOHN S. LOPATTO
Attorney and Counselor-at-Law
SLA. Advokatas-Patarėjas
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

GEORGE MATULEWICH
ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building
810 BROAD STREET
Newark, N. J. Room 810

DOVANOS.
Pradedant su birželio 21 d. iki rugpjūčio 30 d. Sandara duos savo metiniams skaitytojams arba naujiems nariams sekancias dovanas:
1. Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose. Didelė eiliu knyga, kurioje telpa 200 įvairių eiliu. Knyga pagražinta su visokiais dailės piešiniais, kaina \$2.00.
Kiekvienas, kuris užsiprenumeruos „Sandara“ ant metu laiko užsimokėdamas \$2.50, arba kuris prisirašys prie Sandaros užsimokėdamas už visus metus \$3.00, gaus šia knyga DYKAI.
2. Žmogaus Pareigos. Taipgi didelė knyga, 244 pusl., kuri yra naudinga kiekvienam žmogui, kaina \$1.00.
Kiekvienas metinis skaitytojas arba narys gaus šia knyga DOVANAI.
Tad kiekvienas pasinaudokite šia proga, isigydami viena iš šių dvejų dovanų. Taipgi suteikime dovaną ir tiems, kurie užrašys „Sandara“ savo giminėms Lietuvoje užmokėdami \$3.00 už visus metus. Vieną minėtu knygų pasiūstie prenumeratoriui arba sykiu su laikraščiu pasiūstie jo giminėi Lietuvon.
SANDAROS ADM.,
327 E Street, Boston 27, Mass.

SIUSKITE LIETUVON KNYGU
Lietuvos žmonės ir Lietuvos jaunimas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siuskite jas LIETUVON!
SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną mūsų knygą savo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pasiųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekancias knygas:
AISOPO PASAKOS, — didelė knyga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina \$1.25
AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atkeliauti, 288 pusl., kaina \$1.00
ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikrojo patriotizmo, 245 pusl., kaina \$1.00
Kas ims visas tris knygas, GAUS VISAS TRIS UŽ \$3.00. Užsakymus su pinigais siuskite Centru šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA,
307 W. 30th Street, New York, N. Y.

T Ė M Y K I T E !
Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotą Veikalas Antgalvių
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
ISTORIJA
Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeiivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsiskysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.
Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00
Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:
“TEVYNĖS” ADM.,
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

AISOPO PASAKOS
Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokiniams seniems, jauniems ir mažiems.
Popieris apdaruose tik \$1.25
„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE
Galima Gauti Sekancios KNYGOS:
Amerika—Inforamecijos apie Ameriką ir tt. 1.00
Aprauda ir Pašalpa — pusl. 32 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Kas iš Kur Pareina? 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Anglai .. 20c.
Kelonė į Sidlavą — pusl. 48 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos
Karės Metu pusl. 102 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 20c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 20c.
Perspėjimas apie šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 10c.
SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo apdarais 2.00
Susiprato — 64 pusl. 20c.
Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.
SEKANCIOS KNYGOS PARSIDUODA UZ PILNĄ KAINĄ:
Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Pavoktas Kudikis — Tragedija trijuose aktuose 40c.
Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija .. 35c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 \$1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos — pusl. 172 50c.
Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose
Eilės, Dainos ir Prietikiai — pusl. 200.
Parašė A. J. Jokubaitis 2.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 1.00
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINES ŽINIOS

Kas Gali Prigulėti prie Lietuvių Tautos Dailės Teatro.

Gauname asmeniškų ir per laiškus užklausimų ar tik artistai bei scenos mėgėjai gali prigulėti, arba muzikantai ar dainininkai ir tam panašių. Laiškais ar asmeniškai klausiantiems atsakoma tuojau, tai padaro patsai Lietuvių Tautos Teatro pirmininkas, p. Angeles.

Klausdami laiškais adresuokite šiaip: Lietuvių Tautos Teatras, 222 So. 9-th Str., Brooklyn, N. Y. arba Lithuanian National Art Theatre ir tt.

Čia ir-gi bus kaip tik vieta pažymėti, kad prie Lietuvių Tautos Dailės Teatro gali prigulėti kiekviena lietuvaitė ir kiekvienas lietuvis, nuo mažiausio iki didžiausio ir seniausio.

Mokėstis įstojimo \$1.50 iki rugp. 1 d., 1923 m. — gi nuo 1 d. rugpjūčio, vieton \$1.50 bus \$3.00. Mėnėnė mokėstį užsimokėjęs tam nariu ant viso amžiaus. Jokių ekstra mokėstį nei mėnesinių nėra.

Prisirąšdami pažymi, ar nori stoti ir lavintis lošimo (jei nemoka), dainavimo, šokimo ir muzikos, ar ne. Ir, ar turi kokį patyrimą scenos dalykuose ar muzikoj ir tt.

Lietuvių Tautos Dailės Teatro susirinkimai buna kas ketvirtadienis. „Garso“ name, 8 val. vakare. Kuris tik atsilanko ant susirinkimo, tas ir prisirašo niekieno nevertiamas, nes suprantą tikslą.

Pirmininkas, p. Angeles ir sekretorė p. Uselutė-Angeles neužilgo atlankys kiek daug išgalės lietuvių kolonijų ir išaiškina Lietuvių Tautos Dailės Teatro uždavinius ir reikalus.

Kitose kolonijose gyvenantieji galite susitaisyti burelis narių ir savo mokėstis sykiu sudėję išrašyti čekį vardu National Lithuanian Art Theatre, 222 So. 9-th Str., Brooklyn, N. Y., o ant atskiro popierio surašyti vardus ir adresus. Priėmus pinigų, tuoj bus pasiųstos pakvitavonės.

Prisiųsti laiška vardu ponios Angeles ar p. Angeles, bus prižiūrėti ir atsakyti po jų pačių asmeniškai priežiūra.

Prisirąšusiųjų prie Lietuvių Tautos Dailės Teatro vardai bus paskelbti iš eilės visi. Vardai bus paskelbti apie rugsėjo 15, 3 m.

Je dar kas neaišku, klauskite asmeniškai, ar per laiškus, o gausite pilną atsakymą, o kuriems jau aišku — siųskit įstojimo mokėstis ir tapkite nariais šios garbingiausios organizacijos.

Scherzo.

Didelis Trukumas Mokyklų. Delei medžiagos brangumo, darbininkų streikų ir kitų priežasčių New Yorke mokyklų statymas neina gana sparčiai, kad aprūpinus visus mokinius vietomis mokyklose. Ateinančiais mokslo metais dar didesnis skaitlius mokinių bus be nuolatinių vietų mokyklose, negu pereinamais metais buvo. Yra numatoma, kad sekančiais mokslo metais New Yorke užsiregistruos pražiūs ir aukštesniųjų mokyklų mokinių apie 955, 085, iš kurių apie 30,000 neturės pastovių vietų mokyklose.

Susisiekimo Linijų Uždarbis. New Yorko visos susisiekimo linijos, įmant požeminius tunelius, iškeltuosius gelžkelius, gatvėkarių linijas pirmasis 10 mėnesių šių fiskalių metų turėjusios uždarbo \$339,693, vietoje pereinutų metų tokiu pat laiku buvusio \$311,032 deficito. Vadinasi, tas visas triukšmas delei deficito buvo tik fikcija, kad gavus progos pakelti pasąžeriam mokėstį, nes dabar, kuomet valdžia pradėjo arčiau sėkti kompanijų įėjgas ir išlaidas, pasirodo, kad vietoje deficito, net

neblogas uždarbis gaunama. Korporacijos moka visokių „triksių“ padaryti by tik gavus progos aplupiti visuomenę.

Majoras Hylan Smerkia Senąsias Partijas.

Aukštesniam teismui išsprendus, kad New Yorko miestui neleidžiama operuoti omnibusai palengvinimui mieste susisiekimo, majoras Hylan reikalauja gubernatoriaus suaukti ekstra sesiją New Yorko valstijos seimo, kad seimas išspręstų šitą klausimą. Vienok valdančiųjų partijų — respublikonų ir demokratų lyderiai tikrina, kad jei valstijos seimui bus pavesta šis klausimas išspręsti, tai New Yorko miestui tikrai bus uždrausta operuoti omnibusus. Delei šito majoras Hylan labai supyko ir vienoje savo prakalbų Ogdensburge, N. Y., ragino publika namentį senąsias partijas, kurios kas kartas eina tolyn nuo žmonių valios pildymo ir vis darosi daugiau reakcionieriškesnės. Jis labai pagyrė progresyve Farmerių-Darbo partiją.

Užduosino Tris Darbininkus.

Liepos 21 d. Hecker-Jones-Jewell malimo kompanija užduosino tris savo darbininkus nuodingomis dujomis. Seštam dirbtuvės aukšte, kur yra sukrauti miltai, pasibaigus darbo valandoms ir manant, kad jau visi darbininkai yra išėję iš dirbtuvės, užrakinta visos durys ir paleista nuodingos rukstancijos dujos, kad tuo būdu išnaikintus miltus gadinančias kirmėlaites. Vienok per neapsižiurėjimą pasiliko trys darbininkai tame aukšte ir tuo būdu užtroško nuo nuodingų dujų. Valdžia pradėjo tyrinėti šį įvykį.

MANO MYLIMIEJI LIETUVIAI.

Pamėginkite įsivaizdinti sau: Kokią didelę pajėgą įgytumėte prailginti me gyvenimo dienas ir veiklumą. Jei visi mūsų „Gydytojo“ skaitytųjai panorėtų ateiti talkon. Mes kviečiame talkon tuos, kurie apsiuntę tikrą darbą nuveikti.

Padėkime sau, kad kiekvienas „Gydytojo“ skaitytųjas užsidegtų ne nusilpinamumu upu ir užsidegimu ir prikabinutų bėgyje savaitės vieną naują skaitytųją: tasai naujasis skaitytųjas nuo savęs irgi tik vieną skaitytųją gautų; tas skaitytųjas irgi skaitytųją ir tt. ir tt., tai į keliata mėnesių neliktų Amerikoje nė vieno lietuviu, kuris neskaitytų „Gydytojo“, o už pusmečio jau ir visi Lietuvos piliečiai skaitytų „Gydytoją“.

Tada galima būtų beveik kiekvienam lietuviui užtikrinti, kad jo gyvenimo dienos mažiausiai prailgintą taptų nuo 20 iki 30 metų, t. y. kad lietuvis vidutiniai mirytų tarp 65 m. ir 85 metų.

Dartėsi-gi lietuviai vidutiniai miršta tarp 45 ir 55 metų, pridėkite prie to 20 m., ar 30 metų — tai ir pasidaro tarp 65 m. ir 85 metų. Ir nereti atsitikimai butų, kad lietuvis šimto metų sulauktų.

Tai ne svajonė, tai nesapnas, mes esame įsitikinę ir mes prieisime prie to laiko, ir tai neužilgo. Mums reikia tik daugiau susidomėti sava sveikata ir pirmon vieton sveikatos klausimą statyti mūsų draugijame gyvenime. Mes irgi matome, kaip žmonės kas kart daugiau pamylėli skaityti „Gydytoją“ ir įsitikina, kad teisingas žinias ir pamokinius skleidžia tarp žmonių, ir jie neapsirink. Nes Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos vienatinis tikslas yra žmogų nuo ligų apsaugoti; sustapdyti skausmus ir prailginti gyvenimą. Tai praktiniausias tikslas ir remtinias.

Tave mylintis Dr. A. L. Graičiūnas.

NORTH GERMAN LLOYD Savaitiniai išplaukimai i LIETUVĄ New York — Bremen ant puikaus naujo laivo „COLUMBUS“.

Severa's Balzol (Pirmiaus Gyvastes Balsamas). Rekomenduojamas virškinimui, įprastai užkietėjimui ir nuopuolusiai kuno padėčiai. Kaina 50 ir 85 centai. Klauskite pas aptiekorius. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

F. ŽIVATAS Parduodu laivakortes geriausių garlaivų kompanijų i visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate). Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimėi atsitikim. Ofiso Adresas: 1823 N. MAIN AVE., SCRANTON, PA.

TAI YRA BAIŠU! Kaip Gali Kesti Taip ŽIAURUS SKAUSMUS? MESKOS BALSAMAS (Bear Balsam) Tuojau praeis visus diegtus ir SKAUSMUS SAKARIUOSE, kaip tik vėdinti varitoti i visų linimentų karalių. Meskos Balsamas. Jeigu nežinai tuos vaistus pas vietinį apiekiorį arba parduotvę, pristenk mus 30c. ir 6c. už paštunimą, mes tuojau išsiųsime butelėlia Balsamo! THE CENTRAL DRUG STORE, Ltd., 24 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

I LIETUVĄ Išpirkite laivakortes savo giminėms.

WHITE STAR LINE N. Y., Cherbourg, Southampton; Homeric liep. 28, rugp. 25, rugs. 15 Majestic rugp. 11, rugs. 1, rugs. 22 (Didžiausias laivas pasauly) Olympic rugp. 18, rugs. 8, rugs. 29 Greitas susisiekimas su Baltijos uostais.

AMERICAN LINE N. Y., Plymouth, Cherbourg ir Hamburga; Manchuria rugpjūčio 2, rugsėjo 6 Finland rugpjūčio 9, rugsėjo 16 *Mongolia rugpjūčio 16 Minnekahda rugpjūčio 23 Kroatland rugpjūčio 30 *Naujos kajutos trečioji klasi. Susisiekimas su Baltijos uostais.

RED STAR LINE N. Y., Plymouth, Cherbourg ir Antverpa; Gothland (I Antverpą tikiai) rugp. 4 Beigeland rugp. 8, rugs. 5, spal. 3 Zeeland rugpjūčio 15 Lapland rugpjūčio 22 Geras maistas. Uždarviti kambariai. Dideli pasidėdimo kambariai. Del informacijų kreipkitės prie vietinių agentų arba PASSENGER DEPARTMENT. No. 1 Broadway, New York, N. Y.

CUNARD Lietuon per 10 dienų. Vienatinis vandeniu kelias Lietuon per Southamptoną ant Milžinių laivų. Aquitania Mauretania Berengaria Išplaukia iš New Yorko kas Utarninkas. Greitas persėdimas Southamptono. Lietuviai ypatingai lydimi. Taipgi reguliariai išplaukiami tiesiog i Hamburgą ant aliejum kurinamų laivų. Trečios klesos kainos: I Piliavą \$106.50 I Hamburgą \$103.50 Karės takų \$5.00. Keleiviai iš Lietuvos sėda laivan Piliavoj važiuojant i Southamptoną ir ten persėda ant milžinių laivų. Pasaukia kas savaitė. Greičiausi laivai pasaulyje. Informacijų del kainų ir reikalingų dokumentų atvažiuojantiems keleiviams galite gauti nuo bile agento. Reikalaukit. Jų yra ir jusų mieste arba apylinkė. Cunard Line, 25 Broadway, New York.

LAIVAKORTES — PINIGU SIUNTIMAS Parduomas laivakortė i Klaipėdą ir kitus portus. Partraukimas giminių iš Lietuvos. Persiuntimas pinigų. Notariališkas Biuras. Prirėngimas dokumentų. Sažinings ir pigus patarnavimas. Rašykite mums del rodos ir patarimo ar atėikit a-meniškai, o nesigalėsite. Nepamirškite antrašo: INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU, 136 East 42-nd Street, New York, N. Y.

PIN-GAI Persiunčiame pinigus i Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai. LAIVAKORTES Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pašportus. Patinkame kelevius ant visų New Yorko stočių. Prirėngiamė viską, kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose kreipkitės pas: AMBRAZIEJUS & DANIELIUS, 168 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Tel Greenpoint 5975. (SLA nariai).

TELEGRAMAS Didžiausias lietuvių visuomenės, tautybės ir pažangos laikraštis, šieina kas šeštadienis ir yra pašvestas grynai mokslo, švietimo ir žinių dalykams. Jei nori plačiau matyti pasaulį, daugiau žinoti, aukščia dvasiniai visuomenėje pakilti ir pilniau apšvietus visais gerėtis, tai skaityk Telegramą. Užsirašyk jį dabar ir neprateik io sekamo numerio, kuris bus labai įdomus ir turinings. Kaina metams tik \$1.00. Pristūsk jį šiandien. „TELEGRAMAS“, 666 W. 18-th Street, Chicago, Ill.

DABAR UŽSIRAŠYK „AMERIKOS LIETUVI“ Amerikos Lietuvis, sąvaitinis laikraštis ramių pasivaikytymų, naudingų moksliskų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykite dabar, o turėsite naudingą laikraštį. Reikalaujam agentų užrašinėti Amerikos Lietuvi, pardavinėti knygas ir gražias laiškam popieras. Laiškų ir pinigų siųsdami adresuokit taip: „AMERIKOS LIETUVIS“ 15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

KORTOS! KORTOS! No. 1. Laimės Spėjimo Kortos gerai žinomos Madame Le Normand, garsios mistiškos francūzės moters, kurios pranašavimai turtingiems ir biedniems, karaliams ir kunigaikščiams visuomet pasirodė teisingi. Kaladė šitų kortų su paaiškinimu kaip įspėti laimę, tik \$1.00. No. 2. Suženklintos Kortos, i kurias žiurint iš užpakalio galima pasakyti kokia korta yra. Jos yra vartojamos garsiausių magikų ir kazirnikų. Kaina už kaladę su paaiškinimu kaip jas pažinti tik \$1.50. No. 3. Suženklintos kortos geresnio išdirbimo. Kaina su paaiškinimais tik \$2.25. Mes gvarantuojam užganėdinimą arba sugrąžinam atgal pinigus. Prisiusk tik 25c. padengimui persiuntimo lėšų ir pažymėk kokio numerio kortų nori, o likusius pinigus užmokėsi, kai aplaikiš kortas savo namuose. Adresas: PRACTICAL SALES CO., 1219 NORTH IRVING AVE., Dept. 203, CHICAGO, ILL.

DIDŽIAUSIAS KNYGŲ IR MOKSLO IŠPARDAVIMAS BAIŠIAS GALYBES VISOKIŲ KNYGŲ IŠPARDUODAME UŽ PUSE KAINOS. Čia dedame tikrai nekurias knygas; kurie norite daugiau, reikalaukite katalogo, kurį gausite dyka. Lyties Mokslas knyga, kuri užveria savyje didžiausias žmogaus kuno ir sveikatos slaptības, pirmiau kainavo \$7.00, dabar leidžiame už \$3.50. Lietuviškai-Angliškas ir Angliška-Lietuviškas Žodynai (vienoje knygoje), be kurių nė vienas Amerikoje gyvenantis lietuvis apseitį negali, pirmiau kainavo \$11.00, dabar leidžiame už \$5.50. Baisiai tvirtais ir puikiais skuros aparatais. Geografijos knyga, kurioje ir žemė, ir žmonės yra aprašyti taip plačiai, kaip niekur kitur, pirmiau pardsidavė po \$4.00, dabar mes parduodame po \$2.00, ir tai puikiai apdarvta. L. K. Mokyklos Visos Aritmetikos Lekcijos, iš kurių išmoksi aritmetiką greičiau ir lengviau, negu iš vadovėlio ar mokytojo, pirmiau kainavo \$40.00, dabar leidžiame už \$2.00. L. K. Mokyklos Anglų Kalbos Lekcijos, iš kurių išmoksi anglų kalbą net ir tie, kurie iš niekur išmoki negalėję, pirmiau kainavo \$20.00, dabar leidžiame už \$2.00. L. K. Mokyklos Lietuvių Rašiškosios Kalbos Lekcijos, iš kurių taisyklingai rašyti išmokska net ir tie, kurie korespondencijas per ilgą savo amžių rašė, iš visokių vadovėlių mokinosi ir vistiek išsilykinę rašyti neismoko, pirmiau kainavo \$20.00, dabar leidžiame už \$1.00. Pinigus siuskite: money order, express order, bankos čeki, dolerius registruotame laiške. Siunčiame ir per C. O. D., vadinasi, kai zauni pašte siuntini, tai ten ir užsimoki. Reikalaukite greitai, nes kas pirmiau reikalau, tas daugiau ir laimėš. Rašykite: MARGERIO KNYGYNAS 2023 SAINT PAUL AVE., CHICAGO, ILL.

LIETUVOS KARIUOMENĖ Kas iškovojo Lietuvai nepriklausomybę? LIETUVOS KARIUOMENĖ. Kas saugoja Lietuvos rubežius? LIETUVOS KARIUOMENĖ. Kas palaiko Lietuvoje tvarką? LIETUVOS KARIUOMENĖ. Ką reiškia „Lietuvos Kariuomenė“? Veikalas „Lietuvos Kariuomenė“ turi 100 gražių paveiklų; yra tai pirmutinis paminklas kolį pastatėme pirmutiniams Lietuvos karžygiams, aukojusiems Lietuvos Laisvei savo kraują ir gyvastį. „LIETUVOS KARIUOMENĖ“ atrasite aiškiausius aprašymus visų tų sunkenybių, kokias pergyveno Lietuva, kurdama savo Valstybę ir organizuodama savo kariuomenę. „LIETUVOS KARIUOMENĖ“ taip kaip veidrodis parodo mūsų žmonių kovą su Lietuvos laisvės priešais: Vokičiais, Rusais, Lenkais. „LIETUVOS KARIUOMENĖ“ didelio formato 7 x 10 colių, labai graži popiera taip, kad paveikslai patalpinti tarpe teksto daro įspūdį kaip kokio bran gaus albumo. Tuose paveiksluose rasi ne vieną pažįstamą sau asmenį ar tai Lietuvos veikėjų tarpe, arba tarpe Lietuvos kareivių ginančių Lietuvos Laisvę ir nepriklomybę nuo Lietuvos priešu. „LIETUVOS KARIUOMENĖ“ labai pigus veikalas palyginus su daugelinį kitų veikalų, su prisiuntimu kainuoja \$1.50 Ta pati odos aparais \$2.50 Ta pati odos aparais, paauskutotais kraštais \$3.00 LITHUANIAN ALLIANCE OR AMERICA, 307 West 30-th Street, New York, N. Y.

„Amžinasai Žydas“ — garsiausias pasaulio literaturė Eugene Sue Romanas, spausdinama „DIRVOJE“ nuo 25-to numerio. Pasiskubinkite užsirašyti „DIRVA“. Prenumerata metams tikiai \$2. NAUJAUSIOS KNYGOS IŠ LIETUVOS. Tik ką gavome naujausių knygų iš Lietuvos: 1) Kurybos Kelias — kaina \$1. 2) Gairės — dvi mėnesinis žurnalas, iliustruotas. — Nr. Nr. 1 ir 2. Kaina po \$1. 3) Kauno Albumas, 54 paveikslai Kauno miesto — kaina \$1. 4) Traukinys. Juozo Tyšlivos eilės. Kaina 25c. 5) Kelionė Aplink Pasaulį i 80 dienu, Julio Verno. — Su Kalpoko paveikslais. Kaina \$1. 6) Ant Politikos Laktų. Politinio Šaržo Albumas. 33 paveikslai, spalvuoti. Piešė Adomas VARNAS. Pratrati parašė Užžigantas. Kaina \$2. Agentams nuleidžiame nuosimtį. Reikalaujame agentu visuose miestuose. Gerros sąlygos. Smulkesnis tų knygų aprašymas telpa „DIRVOJE“. Užsakymus ir pinigų siuskite sekančiam adresu: „D I R V A“, 7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai NAUJIENOS 1739 S. Halsted St. Chicago Ill.

2 DIDELES DOVANOS 2 Laikraštis „VIENYBE“ eis tris syk savaitėje pradėdam su 1 d. rugsėjo 1923. Prenumerata nuo naujų metų \$4.00. Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį „VIENYBE“ metams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su 1 d. birželio ir baigiasi su 1 d. sausio 1924. Tik tam laikotarpy bus duodamos dovanos. DOVANOS 1. \$1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių. 2. Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys „Vienybe“ ant metų, tam metinė prenumerata TIK \$3.50. Adresuokite: „V I E N Y B Ė“, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.